

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Is. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

W KELLEI

ISIDU POLITIKAI NAPILAP

Negyedre — 35
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pályau-
varon és vidéken is 4 lej
Bukarestben — 5—

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35—
Egy szám — 1-50

1924 november 28 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 267. szám

5685. Kiszlev 1

Szajkosár a sajtónak

Tegnap ugyanezen a helyen emlékeztünk meg arról a felettel érdekesnek ígérkező pályázatról, amelyet egyik bukaresti lapunk annak megállapítására tűzött ki, hogy kit illet meg a palma az elmúlt három esztendő legnagyobb panamáijért. Bukaresti lapunk alighanem a legjobb időben írta ki pályázatát, mintha csak sejtette volna, hogy jó lesz sietni, mert az ezután elbonyolító panamáiról nem igen lesz alkalomunk tudomást szerezni. Az igazságügyi miniszter ugyanis a mai nap folyamán egy egészen szokásosan bizalmas körrendeletet küldött meg az összes ügyészségeknek.

A körrendelet felhívja az ügyészségek figyelmét arra, hogy az utóbbi időben a külföldi, de különösen a bécsi sajtó tele van Románia presztízst sértő hírekkel. A külföldi lapok trágantizmusról, banditizmusról, szabálytalanságról, hivatali visszaélésekről, korrupciónál és más hasonló olyan eseményekről írnak, amelyek alkalmasak arra, hogy az országot kedvezőtlen színben tüntessék fel a külföld előtt. Tekintettel arra, — véli a körlevél — hogy a bécsi sajtó ezeket a híreket romániai lapokból reprodukálja, az ügyészségeknek ezután tilos ilyen természetű bűncselekményekről felvilágosításokkal szolgálni a sajtónak. Ugyanezen a körlevelet küldte meg a belügyminiszter a rendőrségeknek és az egyéb közigazgatási hatóságoknak.

Mindenekelőtt engedtessek meg nekünk, hogy a két említett miniszter ural szemből külön véleményt jelentünk be. Nem igaz az, hogy a korrupció külföldre kerülő híreiről az állami presztízst. Mert ezekből a hírekből a külföld azt is megtudja, hogy az államhatáron igyekszik megbirkózni a határon után mindentűt felszűrve vetődött visszaélések tömkelegével és szigorú kézzel sajtó rá szokara, akik a korrumpáló bűnök vel melyikében találattak. Ezenben igaz az, hogy semmi sem kompromittálhatja jobban az ország jóhírét, mint éppen ez a nevelés és szociális képen sem indokolt miniszteri rendelet, amely a primitív ös-ember filozófiát propagálja velja magának, amikor azt hiszi, hogy ha valamiről nem beszélnek, akkor ez nincs.

Ezzel a groteszk strucc politikával igen rossz szolgálatot tesz a kormány morális. Nem is meggyengült közéletünknek. A panamáik végig dörzsölhetik kezeiket és a marhákba nevelhetnek, mert a kormány a legkérdetlenebb ellenségének, a sajtónak diszkrét szajkosarat készít elő.

Ezzel a két balkezes rendelkezéssel, amely durva megsértése a sajtószabadságnak, a kormány egyenesen büntetésévé, bűnpalástóljává szegődik a panamistáknak és önkéntelenül azt a látszatot kelti, mintha sajtó apróbb-nagyobb üzemeltet szeretné véka alá rejteni.

Ha a sajtót hivatalosan nem látják el hírszolgáltatással, akkor a lapok, mert hiszen ez közzététel kötelességük, magálforrásból fogják beszerezni értesüléseiket. Ez a helyzet aztán semmiképpen sem fog megfelelni a kormány intencióinak. Hiszen a magálforrásból származó hírek mindig tudottak, mert hisznik belőlük a hivatalos körök megfontolt higgadsága és mérsékelte.

Egy dolog kétségtelen: a lapok hosszú hónapok óta a legkülönfélébb panamáik híreivel van megtelve. A híreket a lapok részben azért közlik, hogy tájékoztassák a közvéleményt, részben pedig azért, hogy segítőkészet nyújtsanak a hatóságoknak a tisztítás munkájában. Ha a kormánynak már tülön-tül kényelmetlenné vált a minduntalan felbujánzó panamáik tömkelege, annak mi csak örülni tudunk. De ennek a

kényelmetlen érzésnek egy egészen más levezetőcsatornája van: erőlyes kézzel kell belenyulni a darázsfészekbe és szúrójában kell elfojtani minden olyan törekvést, amely a közélet korrumpálására vezet. Ebben a törekvésben maga mellett fogja találni a kormány mindig azt a sajtót, amelyre most ilyen nyakatekert módon akar sajtószavat ráerőszakolni.

Szemtől-szembe Bratianu pénzügyminiszterrel

Kellemetlen kérdések, amelyekre nem érkezik mindig meggyugtató felelet. A pénzügyminiszter a lej belső vásárló erejének csökkenését helyezi kilátásba

(Bucaresti Bukarest, nov. 27. Az Uj Kelet tudósítójáról) Az ország pénzügyminiszteréről, Bratianu Vindiaról nem mondható, hogy eddig elévél valami nagy nepszerűségnek örvendett volna hírlapírói körökben. Arról volt nevezetes, hogy megátalodott ellensége a zsurnalizmusnak és sem újságot olvasni, sem interjúkat adni nem szeret. Az újságírók nyilatkozatkérését mindig hooók és kategórikus kézmozdulattal hártotta el.

— Irjanak amit akarnak — mordította.

A sajtó és a pénzügyminiszter

A lapok szíján írtak is, amit akarnak. Hogy ebből az írásból nem mindig volt hűszó a pénzügyminiszternek, az kétségtelen. Ugy látunk, azóta a pénzügyminiszter megváltoztatta a sajtóról táplált véleményét, mert az elmúlt hét vasárnapján a hírlapírói körök nem kis meglepetésére magához kérte a bukaresti lapok munkatársait azzal, hogy nyilatkozzai kíván a most elkészült költségvetés részleteiről. A pénzügyminiszter e nyilatkozatáról annak idején az Uj Kelet is beszámolt, volt azonban az újságírók látogatásának egy másik igen érdekes része, amiről bizonyos okok miatt csak ma számolhatunk be.

A hírlapírók ugyanis felhasználták a kedvező alkalmat a miniszter a pénzügyminiszter kifejtette már előtűt költségvetési javaslatának egyes részleteit, különböző, más természetű kérdésekkel is ostromolták. A pénzügyminiszter sehoggy sem térhetett ki a kérdések özőne elől, de ugy látunk attól tartott, hogy a beszégetés esetleg elferdülve kerülhet be a napisajtóba, éppen ezért az egész beszégetésről hivatalos gyorírókkal gyorírói feljegyzéseket készítette, úgy hogy a bukaresti lapok csak ma közölheték a beszégetést.

Kellemetlen kérdések

— A dohány árának emelése — kérdezték először a hírlapírók — vajjon azt jelenti-e, hogy ön lemondott programjának egyik legsarkalatosabb pontjáról, amely az árak leszorítását tűzte ki legfőbb feladatául?

— Ami a dohány árának emelését illeti, — felelte a pénzügyminiszter — maga a jövedék tét javaslatot nekem gyártmányai árának emelésére. Az így előálló egymilliórd lejt kitevő bevételi többletet a tisztviselők fizetésének rendezésére fordítom. Ezt a bevételi többletet tartom a legjogosabbnak. Nem akartam emelni sem a vasúti, sem a postatarifát, csupán annak a fogyasztási cikknak az árát, amelyet sokan szükségének tartanak, én szerintem azonban nem nékülözhetetlen.

— De ha az áremelés miatt — vetette közbe az egyik hírlapíró — csökkenni fog a fogyasztás, honnan fogja pénzügyminiszter ur előteremteni a tisztviselők fizetérendezésére szükséges alapot?

— Két évig voltam az állami monopol igazgatója. Két évig pénzügyminiszteri vezérigazgató, három éve vagyok pénzügyminiszter, bizak rá az urak a költségvetés egyensúlyozását.

Terméketlen vita a lejről

— Amikor három évvel ezelőtt — vetette fel a kérdést az egyik hírlapíró — itt jártunk, akkor pénzügyminiszter ur azzal biztatott ben-

nünket, hogy a lej emelkedni fog. Gondolja-e pénzügyminiszter ur, hogy a lej értéke ezalatt az idő alatt tényleg emelkedett?

— Megállapítom, hogy a lej értéke ezalatt a három év alatt stabilizálódott. Hiszen ma már senki sem hisz a lej pusztulásában. Vagy talán vannak még olyanok, akik akár a belső földön, akár külföldön a lej buzamosabb ideig tartó zuhanására mernek spekulálni? A bankjezykrisis a pénzügyi krisisnek a következménye, a pénzügyi krisis pedig a gazdasági válságot követi nyomán. Ha pedig a gazdasági helyzet fokról fokra javuló tenderciát mutat, ugy lehetetlen, hogy ennek a javulásnak ne legyen befolyása a pénzügyi helyzetre is. Az ország gazdasági konsozidációját senki sem tagadhatja. Éppen ezért a lej emelkedésének a kérdésére nekem ez a válaszom: A lej stabilizálódott.

— Permanens stabilizáció a célja pénzügyminiszter urnak — vetette közbe az egyik hírlapíró?

A stabilizáció alatt a zuhanás megakadályozását értem. Az emelkedés a gazdasági helyzet javulásával önként fog beállni. A lej külföldi értéke ma sokkal alacsonyabb a tényleges értékénél és éppen ez okozza a drágaságot. Mentül nagyobb a különbség a lej külső és belső vásárló értéke között, annál jobban drágul az élet. Éppen ezért nekünk egyensúlyba kell hoznunk a lej külső és belső értékét, ha kell, a belső érték leszorításával is.

Csökkeni fog az életnivó

— Ha a lej belső vásárló ereje csökken, — jegyezte meg az egyik hírlapíró — ugy a polgárságnak, amely nem tud ugyanebben az arányban többet keresni, az életnivója csökkeni fog.

— Éppen ezért emeltem a fizetéseket — volt a miniszter válasza.

— De a hivatalnokokon kívül van még más tömeg is.

— A termelőinek nincs miért panaszkodniuk. Ők sokat kerestek a kielégítő jövedelmet biztosítottak meguknak. A fix jövedelemből élők természetesen megsínylik az átmeneti periódust.

A pénzügyminiszter ezután a hírlapírók további kérdéseire statisztikai adatok közlését ígérte meg, amelyek az utóbbi három év külkereskedelmi eredményeit foglalják egybe. Megemlítette azonkívül, hogy a közlejtővőben elkészül az indirekt adók statisztikája is, amely igen érdekes adatokat fog tartalmazni az ország vagyont és a különböző foglalkozási ágak jövedelmét illetőleg. Bucsuáskor az egyik hírlapíró még megkérdezte:

— Mostanában sok szó esett egy angol kölcsön lehetőségéről. Mi igaz ebből a hírből?

— Én mint pénzügyminiszter mindaddig, amíg nem látok pénzt, nem beszélhetek kölcsönről — felelte a pénzügyminiszter a az érdekes interjú véset ért.

— Az amerikai kereskedők megszakították az összeköttetést Oroszországgal. Newyorkból jelentik: A amerikai kereskedők elhatározták, hogy kereskedelmi összeköttetésüket megszakítják Oroszországgal. Az amerikai petroleumcégek egyhangulag kimondták, hogy lemondanak az Oroszországban biztosított koncessziókról.

ébe
edere) 15
& Comp.
endéglőt a
perendezett
Comp.
ár mellett).

veszek
a legmaga-
sabb árban.
legolcsóbban
k. Baumhaft,
M-ucca 10]

nek
e,
és női
be az

nd'
22.
sági-

son.
ztás!

ok,
mlós
tu Mare
ok!
zate
u me
ectiv
o 7,
6-53'
para,
HT.

Találkozás a gazdasági krízissel a Fellegvári-ut egyik vityillójában

A nyomorúság nem ismer zsidókérdést. A megtalált és elrabolt pénztárca

(Cluj-Kolozsvár, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Isten elfüggyőzötte végtelen a lakát: az égen súlyos szövevény fellegek furhangja függ, terjedelmesen, elmozdíthatatlanul. Nem látni át rajta még a ködön is alig. A sétatér fagyott rögén minden fehér, csak a fenyők magas törzsei zöldelnek és szökkennek az égnek: kemény felkiáltójelek a tél szenvedésével teleírt humoron. Mrt szenvedés erre felé az élet, azaz csak fenn, a Fellegvári-ut táján. A szanatórium közelébe épült pompás vilákl ablakából legföljebb az ural élet, a kénye lem gördja ködök ki a didergő téli dőlelőttbe, — de emitt fonnyadt arca, koravén asszonyot lépte mélyed a hős s a ködön át átkozódó szavak ritmusa hallik.

Amott, fenn, a puha komfortu villák szobáiban, este, vacsora után illatozó szivarok füstjében és drágakövek voazó színeiben pompázó italok kábulatában az emberek úgy beszélnek a „súlyos gazdasági krízisről“, a pénzhiányról, a fenyező kényszerregyezségekről, éléről és haláláról, mint fűszere iglaknak emléteiről a kivénült s i észnők szottat. A gazdasági krízis mit is jelent erre felé? Néha egy toalettel kevesebbet, néha egy estétéről és téli utazasokról való lemondást. De azért a színházak, bárók, kávéházak holnap is tele lesznek, s eng tovább az élet ritmusa s ha akad is egy két áldozat, aki fennakad a krízis drótövé nyelén: egy két blonoz sóhaj, egy két részt vevő szó — s a hiúág vástara zeng rug tovább. A küzdelem és éltvágy örök, a polgári élet könnyen regenerálódó: ma fenn, holnap lenn, holnapután újra fenn.

A gazdasági krízis a maga azörnnyü valójában, a pénzhiány a maga fojtogató destruktóijában, a perifériákon érvényesül igazán és főleg gyakorlatilag. Kis, süppedő vityók között vész az ut, fölösleges fe fedezni újra e tipikus kolozsvári nyomortanyákat, rendőrségi razziaát színhelyét, városi szegénylegények buvályait, napszámosok, segéd munkások vackait, melyet földig alazkodó ablakokkal, prototipikus vörös függönyökkel rejdtik el a mudecsapi élet förtelmesen ucalmas, untatóan egyhangu borzalmait. Esett, roskatag kéményekből vékonyan

száll a ködbe a fekete füst. Vékony füstöcskék, meglátszik rajtuk, hogy sovány tüzelőanyaggal szított fűszhelyek méhéből fatadoznak.

Fellegvári ut 192. Bénézünk ebbe a legívárrabb, legomladékosabb falu portára, mert kíváncsiak vagyunk, hogyan hat a gazdasági krízis, melyről annyi hivatalos és félhivatalos nyilatkozat, annyi újságotk hangzott el, itt, a perifériákon. A pénzhiány ezen a vidéken, bizonyos, hogy nem újkeletű. Ezt a bajt itt apák, nagypák ismerték és — hala a haladás lassu voltának — valószínűleg még számos nemzedék fogja ismerni. De a „jobb“ napokban mégis tellett mindennapi ebadra, hetenként egyezer-kétszer husra is.

Az udvar macskakövein a téli fagy sem tüntette el az obligát szennyet, mely éles kontrasztot ad a halomba hányt hó fehéréségének. Alacsony, piszkos ajtó, a hasadékokon gőz szivárog ki a hidegbe.

Bnyitunk az egyik ajtó. Rincos arcu asszony savószinű tekintete száll felénk riadtan, talán detektívét sejt benne. Magyarátom, hogy ne a vagyok az. Erre, minden kerés nélkül megindul ajkán a szó:

— Az uram nem dolgozik, a fiam nem dolgozik, mert már négy hete elbocsátották a gyáról őket.

— Üemredukció — jut eszembe a műki-fejezés. Üemredukció: ime a gyakorlati eredmény. Erre bizonyosan nem gondolt a pénzügyi miniszter ur, aai az ország jólétét az egyedül átvétő deflációban látja.

— Könnyű az uraknak, nekik telik mindenre, mondja az asszony, mintha betanulta volna ezt a frázist. Bzzog nekem leveere is alig telik kérem, pedig mosni is jár. De most, a tél bealtával még mosni se igen hivatnak, pedig tisztálkodni csak kell!

— Ez is a pénzhiány hatása lehet — gondolom.

— Még szerencse, hogy olyan jószívű a nagysága, akihez mosni szoktam járni — mondja tovább az asszony. Ha ő nincs, ma nem lett volna ebédem, pedig az uram is, a fiam is jótű emberek. És nagy baj lett volna, ha nem tudok nekik enni adni, ilyenkor igen dühök. Csak úgy elmentem a nagyságához

és a nagysága a legközelebbi mosás díját ideadta a díjgőzöt. Bzzog, csak a szidő nagyságának van szívé. Azok megkönyörülnek az emberen. Bzzog a többiekől kérhetek, azok azt mondják: menjek dolgozni. De hát kérem alasson: hova menjek és hová menjen az uram, meg a fiam?

— Hja, néni ez a gazdasági krízis hatása Tudja, most az van divatban.

— Uri huncutság lehet az kérem — világosít fel az asszony Csak a zsidóknak van szívé — recitál tovább — azért is segíti őket az isten. Minden rongyosának tyuk fő a fizekában.

Igen örültem, hogy a nyomorúság tanyáján ilyen fátyolosan megoldották a zsidókérdést. Úgy látszik, ide nem hatolt el az antiszemita izgatás, vagy legfeljebb is hatástalan maradt.

Egy román asszony is benyit közben a konyhába, ahogyan szavaiból kiveszem, szintén nyomorúságról panaszkodik. A nyomorúság uniformizálja a lelkeket, elmosza a faj és nemzeti ellentéteket. Egy szenzációval is szolgál szomszédnőjének a román asszony:

— Háha, — mondja — engemet elkerül a szerencse. Pedig mindig a földre nézek, mindig, hátha találok vagy egy sz r egy elvesztett pénzárót, tele baltókkal. M: ahogyan jövök a piszról, hát a sétatér elején az egyik p d előtt egy pénzárót pillantok meg. Ji, hasu pénzáró volt, csak uré lehetett. É, éppen mitör fel akarom venni, elém ugrik egy komiz sáncs edőjék és ugy elszalad vele. Rendőr után akartam kiátni, de a rendőr ne a volt sehoh. Iyen a ssegéy ember szerencsája.

Amkor kiér em az udvara, már dőlet hangz az ak. A hang szavára t lá, vagy lát hatatlan szelő lebeszere, kis hópitész szállongtak le a fokról. Kis csillagászati piéka, a természet rendjei, mellyel azért dözni fel mel lüktet, hogy olyan szépen, engedelmesen viseljék el az élet sörnyü nyomorúságait.

Egyébként pedig elhatároztam, hogy nem írok több elméledést a gazdasági krízis hatásairól. Fölösleges: találkoztam a krízissel, láttam őt, itt, a Fellegvári ut 192 alatt...

Salomon László.

— A német kereskedelmi delegáció fizetmi akar Angliának. Londonból jelentek: I teni lapjelentések szerint a német kereskedelmi delegáció felajánlotta Angliának, hogy a huszonhat százalékos bevétel illetékeket általánosságban befizeti.

A sánta Fiske

Zsidó koldusregény

(31)

Irta Mendele Moicher Szforim Fordította Székely Béla

Csudálatos dolgokat láttam és hallottam, olyanokat, amiket el sem tudnék mondani. Hallottam, hogyan gunyolják ki az egész világot, hogy nevetnek ki mindent, tolvajnyelven hogyan kérkedtek hőstetteikkel. Az egyik elmondta, miképen lopott el egy kenyeret, a másik, hogy csent el egy tyukot, a harmadik, hogy csalt ki pénzt, a negyedik, hogy vert el egy urasági gyermeket. A gazdag emberekre meg épenséggel szitkozódottak, bár erre nem volt semmi okuk. Talszben és kitliben meg esküszöm rá, hogy ezek sokkal jobban gyü lölik a gazdagokat, mint a gazdagok őket. A legszebb nevekkel illetik őket: ma vérszívó nadályok, telihusnak, bedugult fejűek, közívűek, szemtelen anyafiókák, rézhomlokuak és az ördög tudja még mifélékkel! Jámbor tett számba megy náluk, hogy valamelyik gazdag embernek borsot törjenek az orra alá. Hascskarást, oldal-szurást, fájdalomakat, gyötrelmeket és mindenféle betegségeket kívánnak nekik. Engem néha tréfából „a gazdag“-nak neveztek, mert gyakran védelmembe vettem a gazdagokat és megvédtam a becsületüket. Amikor még a fürdőben voltam alkalmazva, elég dolgom volt a gazdagokkal: őriztem a ruháikat, néha egy dézsa vizet hoztam nekik, vagy pedig egy darab paraszt, hogy meggyujtsák a pipáikat, s más hasonló üzleteim voltak velük. — Gyakran hallottam, hogy a banda tagjai a lányokkal tréfálkoztak és megkérték a kezüket.

Az egyik szekér sógorságba akart kerülni a másikkal. A tettet és művészeete igen kifejlődött ezeknél az embereknél, ez különben a mester-ségükhöz tartozott. Ha éppen szükség volt rá, az egyik puposnak, a másik bénának, a har-

madik vaknak, a negyedik némának, az ötödik sántának tetette magát. Igazi, nem tettetett nyomorékok, mint például én és a feleségem, nagy tiszteletben állottunk előttük. Gyakorta mondogatták, hogy a mi testi hibáink igazi kincsek egy koldus számára, valóságos isteni adományok. Ilyen testi hibák igen sokat hozhatnak a konyhára. A feleségem vaksága még jobban imponált nekik, mint az enyém. A legnagyobb respektust azonban a szája keltette: a hajuk is az égnek meredt, amikor nekieresztette a nyelvét.

A vöröshaju csirkefogó nem tágitott a feleségem mellől. Mindig ott sürgölődött körülötte, udvarolt neki és a legfinomabb dolgokat szerezte meg a számára: főtt borsót, babot, vagy pedig aszaltszilvát, amit éppen el tudott csipni. Azt mondogtam magamban: „Vigyen el az ördög! Mi közöm hozzá? Csak traktáld, amivel akarod, mit árt az nekem? Hisz férjes asszony és így a dolog nem veszélyes... Neked csak a testi hibája tetszik: azt hiszed talán, hogy ezzel sok pénzt lehet megkeresni? És ha megpukkadsz, még akkor is csak velem megy koldulni. Mit értél el te bolond a hizelgéseiddel, kedveskedéseiddel, amikor más senkivel, csak velem megy koldulni? És utóvégre, ez a legfontosabb!“

És mivel azt hittem, hogy ez így van, nagy kedvem támadt a koldustudományt alaposan, minden finomságaival együtt megtanulni, hogy a feleségemnek még jobban tessenem. Nem is csináltam olyan rosszul a dolgot. Már azt is megtanultam, miképen lép be az ember a házba. Ennek a művészeete a következőkben áll: meglehetősen mogorván és mérgesen kell rájuk nézni és az alamizsnát, mint valami adósságot követelni; közbe egyre jobban be kell hatolni a lakásba, amíg a hálósobába jut az ember, ahol a háziasszonyt, vagy a háziurat találja. Az alkudozásban ugyancsak nagy mester voltam, alig találni ebben páromat. A legfontosabb

ennél: soha se mutassa az ember, hogy meg van elégedve azzal, amit adnak neki. Ha egy karéj kenyeret kapsz, úgy kérj valami főtt ételt, vagy egy tányér repalevest; ha pénzt kapsz, úgy kérj egy inget, elviselt nadrágot, harisnyát, vagy más hasonlót. Nem szabad elégedetnek lenni; mindig az orrát fintorgassa az ember: sohse szabad megköszönni, amit adtak, inkább mormogni kell, sőt néha még szitkozódni is.

Mit tesz azonban a vöröshaju csirkefogó? Hogy a fene rájja ki a csontját! Egyszerűen meg akar tőlem szabadulni. Egész biztosan így gondolkodik: „Ami a koldustudományt illeti, úgy Fiske, te legfeljebb csizmatisztító lehetsz. Ezt a játékot én százszor jobban értem. És ha már elhatároztam, hogy a te vakodból fogok megélni, úgy ez nekem bizonyára sikerülni is fog. Sohse féljél, Isten segítségével én majd eligazítom a dolgot.“ Erre kezelésébe vettem és minden lépésemmel kigunyolt. A feleségem is rosszul kezdett velem banni és nem hallottam tőle egyebet: „Dagadnál fel!“ „Sülyednél a fejeddel a föld alá!“ „A férgek rágnak meg!“ „Te rest, szemtelen kölyök, te utolsó.“

— A vöröshaju, — ne érje meg a halottak feltámadását, — sirt ásott nekem és addig gyötört, amíg mindenkinek csufságára és szegényére lettem; a végén már minden szekér engem gunyolt. Minden percben új viccet csináltak a rovásomra; minden pillanatban új gunynevet találtak ki a számomra. Mindenki azt csinálta velem, amit neki tetszett. Én voltam mindenkinek a koporsója. És ha néha dühbe gurultam, még jobban meggyötörték. „Nézzétek csak, — mondogatták, — hogy fel van indulva a vazzdog, mindjárt szétpukkad.“ És ha ütéseiktől fájdalommal sirva fakadtam, azt mondogták: „Minek örülsz úgy Fiske, min mosolyogsz? Nézzétek csak emberek, a Fiske nevet.“

(Folyt. következik.)

Nicolaj Ge

Belenyugszo valtoztaini az

(Cluj-Kolozsvár, tudósítójától.)

körül paraszta vári törvényez Boháiel elnök a vádlott egy majd hirtelen gálya, hogy f el egy két pors hogy a eszmá fejét és érteim A vádirat van vádolva, törvényes há községbe való házasságát fel felé Berkó A tötte a házass

A vádlott néz, egy zseb jokat és besz előzőr bősül zadba és az a fiatal ass harotéren ord ezerkilencszáz érve nem tér másik asszon szeköltözött.

Hazatérte hogy törvény kintetében megunta az ma z vegység össze a levele vele, ugy, h ből, a felesé bölcsöben.

A férj, r ről, válni a sok pénz ke az asszony a házasságot pap előtt a tottak ki, h dolták, hogy gát is tettek

Néhány törvényes fo előtt örök A csendőrsé ről jelentés ahonnan hi tak Nicolaj

A mai t is kihallgat feltékenyke került a so ságosan bes vigasztalga ság előtt sz mondani, e vártá türele azt remélte ki fogja m ennyi év u got köthet

A bírós kihirdette Gheorgiát de az enyh büntetés m hónap bört ügyész fele Az eln nem érzi az ítéletet és már uje nylik a t Gheorgice ahol meg beszélni k

A vád fájubeli dolgot és elfogadja hogy a h fogadjanak ő kérezi A vád

Nicolaj Georgice vétett a törvény ellen

Belenyugszom a hat hónapba, csak tessék átváltoztatni az ítéletet kétezer lej pénzbüntetésre.

(Cluj-Kolozsvár, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kipodrót bajszu, harminc év körül parasztember állott ma délelőtt a kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa előtt. Amíg Bohánel elnök a szokásos kérdéseket teszi fel, a vádlott egykedvűen pödörgeti a hajuszát, majd hirtelen a csizmájára vet pillantást, vizsgálva, hogy fényességét nem-e homályosította el egy két porszem? Majd amikor meggyőződött, hogy a csizma rendben van, egy kisé felüti a fejét és értelmeitől halgatja az elnök szavait.

A vádirat szerint Gheorgice Nicolaj azzal van vádolva, hogy ezerkilencszázötvennyolcban törvényes házasságot kötött Pap Iona Méra községbe való leánnyal és anélkül, hogy ezt a házasságát felbontotta volna, a múlt év vége felé Berkó Annával is törvény szerint megkötötte a házasságot, miáltal bigámiaért követt el bűnt.

A vád ott a vád hallatára verejtékező homlokát és beszélni kezd. Elmondja, hogy amikor először kötött, már be volt oltva a menetszárdába és az esküvője után három héttel elvált a fiatal asszonytól és indult a harotérra. A harotéren orosz fogságba került, ahonnan csak ezerkilencszázhuszonekötőben tért haza. Hazatérve nem tért vissza a feleségéhez, hanem egy másik asszonnyal kezdett viszonyt, ahivel összeköltözött.

Hazatérte után néhány hétre arról értesült, hogy törvényes felesége sem maradt hűség tekintetében mögötte, mert a fiatal asszonyka megunta az egyedüllétet és nyolc hónapi szalmazegység után egy gazdag paraszttal szűrte össze a levét és későbbben össze is költözött vele, úgy, hogy mire a férj hazajött a fogságból, a felesége már két gyereket is ringatott a bölcsőben.

A férj, miután értesült felesége hűtlenségéről, válni akart, de a házasság felbontásához sok pénz kell, már pedig pénze sem neki, sem az asszonynak nem volt. Végre úgy gondolták a házasságot felbontani, hogy a jegyző és a pap előtt a férj és a feleség egy-egy irást állítottak ki, hogy készek a válásra és úgy gondolták, hogy a törvényes formáknak ezzel eleget is tettek.

Néhány hónappal később Nicolaj Gheorgice törvényes formák szerint az anyakönyvvezető előtt örök hűséget esküdött Berkó Annának. A csendőrség tudomást szerzett az esetről, amiről jelentést tett a kolozsvári ügyészségnek, ahonnan hivatalból bigámiaért eljárást indítottak Nicolaj Gheorgice ellen.

A mai tárgyaláson a bíróság a két asszonyt is kihallgatta, akik egymásra egyáltalán nem féltékenyek, mert amíg a kihallgatásukra került a sor, a törvényszék folyosóján barátosan beszélgettek egymással és kölcsönösen vigasztalgtatták egymást. A két asszony a bíróság előtt az ügyről semmi újat nem tudott mondani, csupán Pap Iona, az első feleség várta türelmetlenül a bíróság döntését, mert azt remélte, hogy a büntetőtanács a válást is ki fogja mondani és így gyermekeinek apjával együtt év után végre törvény előtt is házasságot köthet.

A bíróság néhány perces tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely szerint Nicolaj Gheorgicát bigámiaiban mondotta ki bűnösnek, de az enyhítő körülmények alapján az előirt büntetés minimumát alkalmazta és csupán hat hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen Ilea ügyész felebbezést jelentett be.

Az elnök kérdésére a vádlott bejelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek és nem fogadja el az ítéletet. A bíróság a felebbezést elfogadta és már újabb ügyet vett tárgyalás alá, amikor nyílik a tárgyalóterem ajtója és belép Nicolaj Gheorgice. Egyenesen a bírói emelvény elé lép, ahol meghajtja magát és alázatos hangon beszélni kezd.

A vádlott elmondja, hogy a folyosón a falujabeli emberekkel meghánytákvetették a dolgot és úgy állapodtak meg, hogy mégis elfogadja az ítéletet, hanem kéri a bíróságot hogy a hat havi börtönbüntetés helyett fogadjanak el kétezer lej pénzbüntetést, amit ő kétrészletben fizetne ki.

A vádlott együgyű ajánlatát az elnök ter-

mészetesen elutasította, megmagyarázva, hogy a büntetést nem lehet pénzre átváltoztatni. A vádlott lemondóan csóválta a fejét, nem értette a bírák makacsságát, de ha már ugyis le kell tenni a büntetést, akkor nem érdemes az

ítéletet megfélebbezni és bejelentette, hogy megnyugszik az ítéletben. Az ügyész továbbra is fentartotta a súlyo-bításért a felebbezést és így az ügy mégis felkerül az ítéltábla tanácsa elé.

Radics kiáltványa a horvát parasztokhoz

Hazaárulással vádolja Pasicot, aki elismerte volna Oroszországot, ha Moszkva megtagadja a macedón és horvát parasztokat. Radics instrukciókat ad hűveinek az új választásokra

(Szófia, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Zora“ című bolgár hírlap tegnapi számában egy kiáltványt közöl, amelyet Radics intézett a jugoszláviai horvát parasztsághoz. A kiáltványt Radics személyes és politikai barátai, a horvát parasztpárt két alelnöke: Marcek és Prederek juttatták el az említett lap szerkesztőségéhez ezzel a kéréssel, minthogy a kiáltványt jugoszláviai lapban leközölni nem lehet, bocsiassák lapjuk nagy jugoszláviai popularitását Radics kiáltványának rendelkezésére.

Radics a kiáltványban mindenekelőtt elmondja, hogy azért hagyta el Jugoszláviát, mert halállal fenyegették meg. Kijelenti, hogy a belgrádi kormány néhány királyi „grata persona“-ból áll, akik veszélyes kamarillászöttek a király körül.

A kiáltvány további részében Pasicot azzal vádolja, hogy elárulta az ország érdekeit, mert hónapokkal ezelőtt ajánlatot tett Moszkvának, amelyben kötelezte magát, hogy elismeri Szov-

jetorországot, ha Moszkva lemond a macedóniai és horvát agrárius szervezeteivel való minden összeköttetéséről.

— Ezt az állítást — írja Radics — hármikor beigazolhatja Davidovics skinek írott bizonyítékok vannak a kezében. Én soha nem voltam ellene Jugoszlávia területi egységének, de hűve voltam, vagyok a föderatív köztársaságnak.

Radics ezután tiltakozik az ellen a terror ellen, amelyet a Pasic-kormány Macedóniában és Horvátországban gyakorol. Majd kiköztolja pártbíveit, hogy mi a kötelességük az új választások esetén.

— Ha Pasicot szövetségi engedi a horvát parasztokat, — írja — akkor a horvátok szavaznak a demokratákra (Davidovics) és a szlovénokra (Korosec), de ha Pasicot terrorja ezt a politikai kombinációt sem fogja eltérni, akkor az összes horvátok hagyják üresen a szavazócedulák s írják rá nagy betűkkel: A jugoszláv föderatív köztársaságért!

Az angolok három egyiptomi politikust deportáltak

Anglia tovább folytatja rendszabályait. Egyiptom megkezdte Szudán kiűritését

(Kairó, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Sir Lee Stack meggyilkolása alkalmával megsebesült egyik rendőr az egyik letartóztatott s a merénylettel gyanúsított emberben felismerte a gyilkosok egyikét.

A londoni lapok egybehangzó jelentése szerint az Egyiptomból érkező újabb hírek teljesen kielégítők. A kormánybörök véleménye szerint a váltság leküzdésére újabb rendszabályok fogantatása felesleges.

A kairói szenátus Tefik Nassin basát elnöké nevezte ki.

Az újabb jelentések azonban arról tanuskodnak, hogy a kormány erőlyesen kezde a rendcsinálást. Mindenekelőtt olyan embereket tartóztatott le,

akik az egyiptomi nemzeti mozgalom élén állottak és akikről feltehető, hogy részesek, vagy legalábbis előkészítők annak az atmoszférának, amelyben a gyilkosság hiro-banhatott. Kairóban az angolok letartóztatották Makrasi volt belügyi államtitkárát és Abderman Fahmi bejt, aki már 1920-ban volt letartóztatva. Később Zaglul intervenciójára szabadlábra helyezték. Fahmi bej azonban nem hagyta abba a politizálást és minden zavargás előidézésénél szerepelt. Az angol hatóságok ezenfelül letartóztatták még Makramed képviselőt is, aki Zaglult Londonba kísérte és aki a Macdonalddal való tárgyalása alkalmával a legintranszigensebben viselkedett. A letartóztatott politikusokat elszállították Kairóból eddig ismeretlen helyre.

A román kormány intenzív kereskedelmi kapcsolatot akar létesíteni Románia és Palesztina között

Akcióit indítanak a kereskedelmi és iparkamarák. Palesztinában román kereskedelmi muzeumot terveznek

(Cluj-Kolozsvár, nov. 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A romániai kereskedelmi körök eddig meglehetősen passzívan viselkedtek a palesztinai gazdasági lehetőségekkel szemben, de az utóbbi időben mind nagyobb érdeklődést tanúsítanak a Palesztinával való kereskedelmi kapcsolatok felvételé irányában. Románia szempontjából óriási gazdasági jelentőséggel bír a Palesztinában nagy arányokat öltő ujjáépítés, mert Romániának geográfiai helyzete nagy előnyöket biztosít más országokkal szemben, amelyek az új Palesztina import útján fedezendő szükségleteit akarják kielégíteni.

A román kereskedelmi minisztérium, felismerve a két ország közötti kapcsolatok megteremtéséből származó előnyöket, átiratot intézett az ország összes kereskedelmi és iparkamaráihoz, amelyben csatolja egy Schapira Mocan nevű telavivi lekos memorandumát, amely felhívja a román kormány figyelmét a palesztinai gazdasági piac importszükségleteire és a tekintetben felajánlja ingyenes szolgálatait. Schapira memorandumában többek között ezeket írja:

Amióta Anglia gyakorolja Palesztina felet a protektorátust, igen szép arányokban mutatkozik a haladás és lényeg építkezés folyik. Legnagyobb a kereslet a fűrészfűrő iránt, amelyet nagymennyiségben lehetne elhelyezni. Keresik továbbá a portlandcementet és főként az élelmiszeket, mint: lisztet, burgonyát, szilvát, babot, főzelék-konzerveket, tökmagot; ezek az élelmiszekek annál keresetebbek, mert ilyeneket Palesztina alig termel. El lehet helyezni ezenfelül számtalan mennyiségben fabutort, székeket, szekrényeket, asztalokat, fogasokat és általában mindennemű egyszerű és fényűzősi butordarabot. Keletje volna a fonott árúnak, kosárnak, gyékényből való lábtörölközők stb. Néhány kisebb cég a palesztinai piacon igen

szép eredményt ért el máris, de ez nem jöhet számításba, mert az ország szükségletei jóval nagyobbak. A romániai tengeri szolgálat rendszeres hajójáratakat létesített ugyan Palesztinába és ezzel a tengeren való kereskedelem újat jelentékenyen megkönnyítette és a romániai exportörök mégsem tulajdonítanak ennek a kérésnek nagyobb jelentőséget, a palesztinai importörök viszont még nem ismerik Románia termelési viszonyait. Ennek következménye az, hogy a palesztinai kereskedelem szükségletét inkább Franciaországból, Németországból, továbbá az orosz, török és görög piacokról fedezi. A helyzet felismeréséből fakadó megállapítás pedig azt is szólja, hogy a legtöbb árut Románia jóval kedvezőbb feltételek mellett szállíthatná Palesztinába. A romániai exportör és ezzel az ország is új, gazdag piacot hódíthatna meg, a palesztinai importör pedig olcsóbban jutna az áruhoz.

Nyilvánvaló, hogy ebben az irányban komoly propagandát kellene kifejteni, esetleg egy kisebb méretű kereskedelmi muzeumot létesíteni, amely a palesztinai kereskedelemnek bemutatná a Romániából exportálható cikkeket és egyben a szükséges tudnivalókat is megtudná.

Illetékes helyen nyert értesülésünk szerint Románia kereskedelmi és iparkamarái rövidesen nagyszabású akciót kezdenek Románia és Palesztina közötti kereskedelmi kapcsolatok intenzívebbé tétele céljából és komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy Palesztinában román muzeumot létesítsenek.

* Hivatalok, vállalatok gumibélyegzőit olcsón szállítja „Imperial“ grafikai vállalat, Cluj, Str. Minorita. Vidéki megrendelések soronkívül és gyorsan készülnek.

* Purgo békebéli minőségben csak eredeti dobozban.

Írta dr. Josef Silvermann

Silvermann rabbi Amerika egyik leg-híresebb hitszónoka. A reform-irányzat híve, aki az utóbbi években a zsidó új-építés leghűségesebb, legodaadóbb pionir-jává szegődött. Néhány hét előtt meglátogatta Palesztinát és benyomásairól a következő eleven és érdekes skicceket közölte egy amerikai folyóiratban.

Uj kivonulás Egyiptomból

Az ősi Izrael egykor Egyiptomból az Igéret földje irányába vándorolt.

En azonban nem úgy vándoroltam mint őseim negyven esztendőig az ég sivatagon, hanem egyetlen éjszakán utaztam végig a Földközi-tenger partján. A tenger moraja összevegyült a vasuti kocsik zajával. Fényűzéssel berendezett hálókoscsiban utaztam a szelek gyorsaságával Alexandriából Jeruzsálembe.

Ébren töltöttem az éjszaka nagy részét. Végig-rezgett rajtam mindannak csodálatos varázsa, amit átéltem. Izrael istene évszázadokon át behelyezett egy fürgeteg közepébe és ime most hazasodort, haza, otthonomba. Micsoda különös, milyen titokzatos sorsok bírbóztak és robbantak ki általam? Lelkemen három évezred történelmének súlyát éresem.

Vajjon a hazában, amelyről sunyít írtak és beszéltek, beteljesült kezdetet látok-e, vagy csak délibábot, amit a pusztaság szomjas vándora elé varázsol a fölcsigázott képzelet?

Vonatom kora reggel berobogott Luddba. Kinéztem az ablakon és egy izmos emberekből álló csoportot láttam, akik a töltés mögé siettek napi munkájukra. Járásukban és tartásukban volt valami, ami megkülönböztette őket az egyszerű nap számosaktól. Chalucok ezek, gondoltam és a szót kiejtettem.

— Ugy van! — felelt egyik utitársam, egy szakállas, barnabőrű ember, akit kereskedőnek néztem — ugye nem nehéz őket megismerni?

Nézem, nézem a tűnő alakok felé.

— Valóban — mondtam — nem nehéz megismerni őket. Meglátani rajtuk, hogy urai ennek a földnek.

Mintán a vonat Ludd állomását elhagyta, a Jeruzsálem felé vezető pályán napközben még több ilyen csoportot láttam és amikor Jeruzsálembe elhagytam a vonatot, két dolog ragadta meg figyelmemet: az állomás héber, arab és angol felírása, a zsidó munkások duzzadó életkedve és a héber nyelvnek általános használata.

— Tehát mégis igazak a Palesztináról szóló hírek — gondoltam tele ujjongással — ime a napi érintkezés nyelve héber és ime ott vannak a chalucok! Hiszen ez a valóra vált megváltás.

Otthon

Jaffában láttam a bevándorlók partraszállását. Ingalmas látvány volt. Az ember reszket, amikor látja az arab csónakosokat, amint karószerrű evezőjükhöz a tengerből kiálló és a vízzel borított sziklák között vízi járművetek ide oda dobálják. Elmondották nekem, hogy Jaffában mostanában egész új kivitőt terveznek és hogy a tervből nemsokára valóság válik. Másrészt vannak olyan palesztinaiak, akik Hsifát tartják az ország leg-természetesebb és legaltalmasabb bitűjének.

Megismerkedtem egy balkáni országból oda-származott chalucával, aki folyékony beszélt angolul. Elbeszélte, hogy szívesen él Palesztinában és inkább él itt kőtörésből, mint másutt kényelem közepette. Tudtam, hogy az ifjú mire céloz Olvas-tam azokról a szívtelen üldözöttségről, amellyel zsidó diákokat üldöznek különböző országokban. A legjobb zsidó értékek pusztulnak el a numerusz klauzusz következtében, reményteljes ifjak kerülnek zsákutcába miatta. Vajjon — kérdeztem magamtól — ez az ősz ország a fiatalok életkilátásait újra meg fogja nyitni?

Mánap találkoztam ezzel a fiatalemberrel Jafia mellett egy sátorban. Éppen pihenőt tartott. Fiatal ismerősöm kinyújtózkodva feküdt sátra árnyékában és azt mondta, hogy úgy érzi magát, mint Milton, amikor a „Megkerült Paradicsomot” írta.

— Tehát megtalálta a Paradicsomot ezen a földön?

Nevetett. Elmondotta, hogy néhány nap múlva kirendelik őt valahová Galiléába mocsárlecsapolási munkálatokhoz.

Egy darabig elgondolkozott, aztán hirtelen felkiáltott.

— Ugy van, valóban ez lesz a megkerült Pa-radicsom!

Megtudtam, hogy a sátorlábor a Keren Hajesszód gyűjtőtelepe. Innen küldik ki az ország különböző pontjaira a chalucokat. Valahogy a biztonság érzését kölcsönzi az emberben ennek a jó szervezetségnek a tudata.

Dr. Löw szegedi főrabbi a jeruzsálemi egyetem tanára

Magyarországi tudósok a jeruzsálemi egyetemen filozófiai fakultásán

(London, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jeruzsálemi héber egyetem ügyében az elmúlt nyáron konferenciát tartottak Londonban, amelyen elhatározták, hogy az egyetem filozófiai fakultása már ebben az évben, chanuka táján megnyílik. A londoni konferencia egész sor neves zsidó tudóst hívott meg a különböző tanszékekre, közöttük olyan neveket, mint Achad Haam és Chaim Nachman Bialik, Gotthold Weil, L. Margolis atb. A meghívottak között három magyarországi származású zsidó tudós is szerepel: Dr. Guttman Mihály, a budapesti rabbiszeminárium tanára, dr. Löw Immanuel szegedi főrabbi és dr. Klein Samuel ésestujvári főrabbi. Magyarországi körökben a legnagyobb érdeklődéssel dr. Löw Immanuel elhatározását várták, aki tudományilag régebben a legmervebb ellenzője volt a konzizmusnak és az asszimiláció benne látta megtestesülve mintaképét. Ugy-látzik az idők és az események dr. Löw zsidó világlátását is megváltoztatták, mert a kiváló tudós a napokban értesítette a jeruzsálemi egyetem tanácsát, hogy a megbízást elfogadja és elfoglalja a felajánlott tanszéket a jeruzsálemi egyetemen.

Albert Thomas nyilatkozik romániai utjának céljairól

Hivatalos minőségben látogatja meg Romániát. Közvetlen kontaktust igyekszik létesíteni a munkásokkal és a munkaadókkal

(Bucaresti-Bukarest, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelenleg az Uj Kelet, hogy Aiber Thomas, Franciaország volt minciológiai minisztere, a genfi nemzetközi munkügyi hivatal igazgatója, a romániai munkáviszonyok tanulmányozására az országba érkezik. Thomas a Szimplon-expresszel ma érkezett Romániába. Bukarestből Romanescu Marcel, a kormány megbízottja több hirlapíró kíséretében egész a határig utazott elébe az illusztris vendégnek, aki első romániai sajtónyilatkozatát a robogó vonatban tette meg.

Arra a kérdésre, hogy hivatalos személyként, avagy magánemberként látogatja meg az országot, Thomas így felelt:

— Természetes, hivatalos jellege van az utamnak. Hiszen hivatalos működésem nem is lehetne eléggé eredményes, ha nem igyeksznék közvetlen kapcsolatot teremteni a munkásokkal. Csak személyes érintkezés alapján alkothatok képet magamnak a munkások különböző szükségleteiről és sorsuk javításának lehetőségeiről.

— Romániában való tartózkodásom ideje alatt — amely bármennyire is sajnálom, csak nyolc npra fog terjedni, — arra fogok törekedni, hogy mennél szorosabb kontaktusba kerüljek a munkásokkal és a munkaadókkal, hogy mind a két osztály kívánalmaival számot vehessek. Ezalatt az idő alatt meg fogom látogatni a prahovai peirólummezőket, a peirólum-származó bányamedencét és több ipari vállalatot. Természetesen ezek a látogatások igen gyors tempóban fognak történni, mert az idő sajnos nem engedi meg, hogy hosszabb ideig tartózkodjak ebben az országban, amelyhez annyi kellemes emlék fűz.

Thomas Albert ezután a hirlapírók kérésére a nemzetközi munkügyi hivatal eddig elért eredményeiről kezdett beszélni:

— Ez a kérdés — mondotta — egy olyan hatalmas problémakomplexumot ölel fel, hogy ha Bukarestig tartana beszégetésünk, akkor sem tudnám kimeríteni a témát. Ha rövid akarok lenni, csak annyit mondhatok, hogy a munkügyi hivatal a versaillesi szerződés 427. cikkelye hívta életre, amely nemzetközi munkásvédelmi intézmény megalakítását írja elő.

— A mi célunk az, hogy az egész világ munkásságát a lehetőség szerint menőleg egymás között lehetőleg egyenlő életfeltételek közt juttassuk. Boldog vagyok, hogy Románia, amely ma nagy ország, egyike volt az első között, akik eléget tettek ennek a munkásvédelmi konvenció feltételeinek. Remélem, hogy ebben az aktív és nagyon gazdag országban a munkának olyan rendezését fogom találni, amely a modern követelményeknek teljesen megfelel.

— Ön tehát a Keren Hajesszód vendége, mondom a fiunak.

— Engedelmet kérek, — feleli — nem vagyok vendég. Palesztinában mindenütt otthon vagyok. Mennyi boldogság e néhány szóban!

A chanukára tervezett megnyitáshoz egyelőre dr. Guttman Mihály, dr. Klein Samuel és L. Margolis lesznek jelen, a többiek az első szemeszter folyamán érkeznek Jeruzsálembe. Guttman professzor előadása: „Bevezetés a halachába”, továbbá „A vallási és jogi vonatkozások zsidók és nemzsidók között a tanaiták idejében” és „Nezibin” traktátus. Dr. Klein Samuel előadása: „A bírák könyvének topográfiája”. „Az ország határai a bírák idejében” és „Hogyan történt Aleghahla és Keletjordania benépesítése Béthar elste után”. Margolis professzor: „A héber punkció”-ról, „Septuaginta” fordításáról és a „Bibliafordítások”-ról tart előadást. Dr. Löw Immanuel, aki a teli hónapokra jelzta érkezését, már előadást is hirdetett: „Targyisme a régi irodalomban” címmel. A fontos kérdés, hogy miképpen történjen a hallgatók felvétele, még nem döntötték el, e kérdést az egyes professzorokra bízták. A professzorok szemináriumokat is fognak tartani, amelyekben fiatal tudósok, akik már más egyetemeken nyerték képzettségüket, az egyes professzorok vezetésével fogják tudományos működésüket kifejteni.

Thomas Albert kíséretében Romániába érkeztek Mario Roques, a S rbonne professzora, Marius Viple, Thomas magántitkára és René Lebrun, Thomas kabinetfőnöke.

A bukaresti pályaudvaron az előkelő vendégeket a munkügyi miniszter és államtitkár, Trancu Jasi volt munkügyi miniszter, Nicoleanu tábornok rendőrfelügyelője, a bukaresti egyetem rektora, a külügyminiszter képviselője és a francia követség megbízottja fogadták a vendéget, akit Chirculescu munkügyi miniszter üdvözölt. A pályaudvarról Thomas az Athenee Palace szállóba ment, ahol este zártkörű vacsora volt a kormány összes tagjával.

A kormány holnap a Cercul Militar helyiségeiben Albert Thomas tiszteletére vacsorát rendez, amelyen részt fognak venni a kormány tagjai is. A délelőtti folyamán Thomas meglátogatja a kamarát. A tegnapi napon Thomas Dacával tárgyalt a leszerelési konferencia ügyében. Hir szerint Thomas meghívást küldött Ila Moscoviciának, a romániai szocialista párt titkárnak is, aki azonban a meghívást visszautasította.

Kérje mindenütt a világhírű
HORNIMAN angol teát
Vezérképviselőt és főraktár
Otto & Alfred Herzog
Bukuresti, Calea Vacaresti 4.

A tudományos világ által elismert
legjobb, legtökéletesebb és legolcsóbb
fertőtlenítő szer a
SALAN
Minden bajtól, fertőző betegségtől megóv. Iszadságot és minden más kellemetlen szagot megszüntet. Kristálytisza, nem mérgező, teljesen szagtalan. Hölgyek mind-napi toiletjéhez nélkülözhetetlen.
Kapható mindenyőgyárban és drogueriában.
Gyár és központi iroda:
Salan Vegyipari Művek
Timișoara, II. Piața Bedea Cârjan (Széna-tér) 2.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és banauagi zsidóság napilapja

Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek atányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg. Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, féltre 460 lei, egész évre 850 lei.

Kivándorlók éhségstrájkja

Akik a kivándorlási ügynökök csapdájába kerültek. Lazadás a kivándorlók között

(Cherbourg, nov. 15. Az Uj Kelet tudóstól.) A városban egész különös dolgok történtek mostanában. Amit eddig leginkább politikai foglyoknál tapasztaltak, hogy éhségstrájkjal akarták helyzetükön segíteni, ugyanezt a rendszert most Cherbourgban amerikai kivándorlók gyakorolják.

Az Atlantic hotelban, amely a White Star Line tulajdonság, már húzamosabb idő óta 235 nagyobbára oroszországból és Oroszország utódállamából származó utas vesztései, akiket a White Star-hajók az Amerikába kellene szállítaniok, azonban az új kvóta-törvény miatt nem engedik őket hajóra szállni. A kivándorlóknak kivánók, akik már részint itt fizették ki a hajójegyet, részint Amerikából kapták meg hozzájárulástól, képtelenek kijutni. Amíg a hajózársaság maga is remélte, hogy ezeket a régebben előjegyzett utasokat mégis be fogják engedni az új kvóta alapján Amerikába, lekussal és gyenge élelemmel látta el őket. Most azonban, hogy biztosra vehető ezáltal a visszautasítás, a hajózársaság kimondotta, hogy nem hajlandó szállást és kosztot adni a kivándorlóknak, csak abban az esetben, ha Délamerikába utaznak. Együttal öt-lezvényt kértek tőlük arra, hogy a társulat eddigi költségeit azonnal megfizetik, melyet Délamerikába elhelyezkedtek és munkához jutottak.

A kétszázharminöt kivándorló között a követelésekre valóságos lazadás ütött ki. Hivatkoztak arra, hogy a társulat ügynösei megígérték nekik a New Yorkba való akadálytalan bevitelt és stha egy szóval nem említették a kvóta-ügyet. Nem fogadták el a hajózársaság további kosztját és éhségstrájkjal felelték a társulat követeléseire.

A francia hatóságok figyelmeztettek a kivándorlók bajára. A város polgármestere és több vezető hatósági személy tanácsoztat tartott az ügyben. A kivándorlók ügyét igazságosoknak tartják és érintkezésbe lépnek a hajózársaság vezetőivel. A hatóságok beavatkozására a kivándorlók beszüntették az éhségstrájkot, amelyet három napon át folytattak.

A papírgyárakat támadták a kamarában. A kamara mai ülésén előnök Sepelészki beszámolóiban nem képviselő szólt fel előnök és bocsánatot kért azért a sértésért, amellyel Madgeserrel illette Ujána Jonescu szólt fel személyesében, majd a napirendre tértek át, amelyek során Jeanitescu képviselő heves szavakkal támadta a kormányt papírpolitikájáért. Statisztikai adatokkal kimutatta, hogy míg Franciaországban minden emberre husz, Svédországban tízezer, addig Romániában mindössze három kilogram papír jut egy emberre évente. Éles szavakkal támadja a kormányt, amely szerinte indokolatlan kedvezményeket részesíti a papírgyárakat. Nevetséges olcsó áron látja el a gyárakat fával és mindenféle egyéb kedvezményekkel. A gyárakat pedig teljesen indokolatlanul emelik a papír árat.

Megkezdik a nagy kémkedési pör tárgyalását. Bukarestből jelentik: A hadirozárson pénteken kezdődik a szovjet kémkedési-pör. A hatonai ügyesség nyolcvan oldalas vádiratot terjeszt a bíróság elé. A vádirat magában foglalja a bukaresti, csernovitzi, kisenjevi és erdélyi vádlottak elleni adatokat és kimériően vázolja azt a szovjet-propagandát, amelyet Bécsen át irányítottak Románia felé.

A Duna bizottság elfogadja a román javaslatokat. Bukarestből jelentik: A Duna-bizottság romániai delegátusai most érkeztek vissza a fővárosba, ahol jelentést tettek a kormányának. A jelentés kiemeli, hogy a román álláspontot a Duna bizottság elfogadta. A javaslatok közül legfontosabb a dunai folyam rendőrség ügye, amit módosítás nélkül teljes egészében fogadott el a bizottság.

Letette az esküt az új magyar külügy-miniszter. Budapestről jelentik: Szóitovszky Tibor, az újonnan kinevezett magyar külügy-miniszter ma délelőtt letette a hivatali esküt.

Az elrekvirált tizenkét vagon tengeri. Nagyváradról jelentik: Az impérium átvétele után, a Consiliul Dirigent idejében Dezsán Cornél volt a nagyváradi élelmiszeri biztos Dezsán Cornél a magyar korona lebelyzése után a Moskovits-iparteleptől tizenkét vagon tengerit rekvirált. Dezsán a rekvirált tengeri árának a felét készpénzzel fizette ki, míg a másik felére fedezetképpen hetvenhat ezer lebelyzetlen magyar koronát adott át, amit későbbben elmulasztott visszaváltani. A Moskovits-égg követeléseit bírói útra terelte. A nagyváradi törvényszék ma foglalkozott a kártérítési kereslettel, de nem hozott ítéletet, hanem elrendelte Dezsán Cornél kihallgatását, aki jelenleg Temesvár subprefektusa és csak Dezsán kihallgatása után fogja eldönteni a bíróság, hogy Dezsán vagy a államot kell kártérítésre kötelezni.

Megkezdik az adóhátralékok behajtását. A pénzügyigazgatóságokhoz rendelt érkezett, amely intézkedik a hátralékos adók behajtásáról. A pénzügyminiszter felhívja az igazgatóságok figyelmét az adótörvény végrehajtási utasítására, amely szerint a hátralékos adókat legkésőbb december 1-ig be kell hajtani. A rendelet szerint ezen határidőn túl hajtásás senkinek sem adható.

Az Esküdt per. Budapestről jelentik: Az Esküdt per mai tárgyalása Gaál Endre képviselőt hallgatták ki tanúként. Gaál elmondta, hogy miként lett Esküdt Nagyatádi Szabó István bizalmasa. A földművelésügyi minisztériumban Nagyatádit ellenszerevesen fogadták, mire ő, Gaál, azt tanácsolta Nagyatádnak, hogy vegye maga mellé Esküdtöt. Esküdt játszott a hűséges embert. Esküdt egyszer Nagyatádi hálozójába előtt fegyveresen tölötte az éjszakát, ami a minisztert nagyon meghatotta. Esküdt már akkor adatokat gyűjtött Nagyatádi ellen. Gaál tagadja azt hogy Esküdt pénzt kapott volna Nagyatádtól. Abból, amire Esküdt vallomásaiban célzott, annyi igaz, hogy Nagyatádi megörzött átadta neki fölölegesen pénzt. A tanu elmondja még, hogy Nagyatádi pártja pénzügyi helyzetével keveset törődött, pártkassza nem volt. Nagyatádi Esküdtől még letartóztatása után is keveset beszélt, az utolsó esztendőben azonban már gazemberezte.

Kifosztottak egy rubakereskedést Aradon. Aradról jelentik: Guttman Ignác néhány hónappal ezelőtt nyitotta meg a Landler faterlep melletti bérpalotában férfiruha kereskedését, amelyet most akart betörés ellen megbiztosítani. A reggeli tüzetnyitvány alkalmával megdöbbenve vették észre az üzlet alkalmazottai, hogy az éjszaka folyamán betörők jártak a helyiségben, akik az összes nagyértékű borkabátokat, több télikabátot és férfiruhát szedték össze körülbelül 150 ezer lej értékben. Mivel valószínűnek látszik, hogy a betörést a helyzettel ismerős egyének követhették el, a rendőrség ezirányban vezette be a nyomozást.

Temesváron tüntettek Grozavescu ellen. Temesvárról jelentik: Grozavescu erdélyi turnéja alkalmával több erdélyi városban koncertezett. Ténnapelőtt este Temesváron tartott hangversenyt, amelyen a híres művész Guttman Miklós kísérte zongorán. A műsor első része zavartalanul folyt le, de a második rész megkezdése előtt a teremben egy fiatalemberből álló csoport hangosan tüntetni kezdett a világhírű művész ellen. A tüntetők kifogásolták hogy miért énekel német és olasz nyelven, ahelyett, hogy román népdalokat énekelne. A teremben levő közönség lecsillapította a zavargókat és így Grozavescu megtarthatta a műsor második részét is. A műsor befejezése után a művész a lámpák elé lépett és a teremben levőkhöz beszédet intézett, amelyben elmondta, hogy ő operaénekes és csak operáriákat ismer, tehát nem énekelhet népdalokat. Amikor a művész távozott a koncertteremből, az ajtónál nagy csoport várta, akik hangosan tüntettek ellene, de a művészt nem érte bántódás, mert anóval a vasutállomáshoz hejtett és azonnal elutazott. Grozavescu hazafelé jövet az Arad-Nagyvárad közötti utat autóval tette meg, de utközben kisebb baleset érte és fején könnyebben megszebesült. Grozavescu fejéből a nagyváradi kórházban bekötötték, de a művész bekötözött feje sokakban azt a látszatot keltette, hogy sebtét a temesvári tüntetés alkalmával szerzte Grozavescu egy nagyváradi újságíró előtt nyilatkozott balesetéről, majd az expresszvonattal Kolozsvárra érkezett, ahol a Pillangó kisasszonyban nagy sikerrel játszott.

Kereskedők, iparosok gumibélyegzőiket olcsón szerezhetik be „Imperial” grafikai vállalatnál, Cluj, Str. Minorita. Vidéki megrendelések soronkívül és gyorsan készülnek.

Szervezett csempészbanda Románia és Magyarország között. Aradról jelentik: Az aradi rendőrség ma délelőtt Magyarországon lévő Gyula város rendőrhatalóságától távirati értesítést kapott, hogy onnan két tehénet loptak el, amellyel a tolvajok Romániába szöktek át. A lopás előzményeként a csempészek ugyanis Kisiratoson át Romániában lopott élő állatokkal lépték át határt és a lopott állatokat Gyulán adták el, az eladás megtörtéte után onnan lopott állatokkal tértek vissza. Mivel valószínűnek látszik, hogy két ország között csempészbanda működik, az aradi rendőrség a határrendőrséget is megkereste a nyomozás bevezetésére.

Szárlátjárvány Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi állami Cosbucliceumot november elsején a tanfelügyelőség a főorvosi hivatal utasítás folytán járványbetegségek miatt bezárta. Az intézetben az előadás a tegnapi napig szünetelt. A főorvosi hivatal a járványt megszüntetnek jelentette ki és így az intézet kopni, majdnem egy hónapi szünet után, tegnap reggel nyolc órakor újból megnyitották. Élénk feltűnést keltett azonban a hír, hogy az intézet vezetősége tegnap délelőtt újlag bezárta a licunot, járványbetegségre hivatkozva. Az iskola újabb bezárásának az volt az oka, hogy az intézet internátusában több akarlátmegbetegedés történt és az intézet vezetői elajét skarták venni a járvány továbbterjedésének.

Per egy hatszázezer lejese ügyvédi honoráriumért. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi törvényszék érdemes ügyvédi honorárium ügyében hozta meg ítéletét. A pert dr. Tamatopol Alfonz nagyváradi ügyvéd indította, az I. R. D. P. rezáti petróleumtársaság ellen, amelynek egy évek óta húzódó perében volt az ügyvédje és ügyvédi honoráriumképen hatszázezer lejben állapodtak meg. Közben a megbízó visszavonta az ügyvédi megbízást és a per befejezését egy másik ügyvédre bízta, aki a régóta húzódó pert meg is nyerte. Tamatopol dr. követelte az előre megállapodott honoráriumot, amit a társaság megtagadott és így az ügy a nagyváradi törvényszék tanácsa elé került. A ma megtartott tárgyaláson a törvényszék helyt adott az I. R. D. P. érvelésének, hogy a pert egy másik ügyvéd fejezte be és ezért úgy döntött hogy a társaság a kialudott honoráriumnak csak a felét tartozik megfizetni. Az ítélet nagyváradi jogászok köreiben nagy feltűnést keltett.

Tizenegy és félezer chaluco utrakészen. A berlini H-chaluco világszervezet jelgátése szerint, amelyet a palesztinai cionista exekutívához küldtek, Európában tizenkétezer chaluco nyeri az ipar és mezőgazdaság különböző ágazataiban kiképzését. Ezek közül ötezzáz kivételével, akik csak mostanában lettek chaluco, mindnyájan várják az alkalmat a Palesztinába való kijutásra. Az Action Comitée legutóbbi gyűlésén elhatározták, hogy a Keren Hajesszód budgetjéből kétezer fontot fognak chaluco kiképzésére fordítani.

Páris várja az orosz delegátust. Párisból jelentik: Krasszin, a Franciaországba kinevezett szovjetkötvet megérkezését vasárnapra várják. Egyidejűleg a francia kormány törvényjavaslatot nyújtott be a kamarához, hogy a moszkvai francia nagykövetség költségeit a költségvetésbe beiktathassák.

A Zsidó Árvagondozó cluji helyi csoportja folyó évi november 30-án, délután 4 órára a Cal. Reg. Ferdinand 52. szám alatti zsidó iskola termébe hívta ő sze ezévi rendes gyűlését. Ennek keretében az ügyviteli beszámoló kapcsán meg tárgyalás súlyos társadalmi feladatok kérdései. Nagyön kívánatos, hogy az Árvagondozót pártoló közönség, de különösen a hölgyek minél számosabban való megjelenésükkel tennék érdekődésüket e legnemesebb feladatokat teljesítő intézmény iránt.

Telmányi Emil világhírű hegedűművész november 30-án délelőtt fél 11 órakor tartja egyetlen kolozsvári hangversenyt a Magyar Színházban. Jegyek a színházi pénztárnál és Lepagenál.

Jugoszláv minisztertanács a román szövetségről. Belgrád, nov. 27. A „Pravda” jelentése szerint tegnap Belgrádban minisztertanács volt, ahol az Olaszországgal és Romániával megkötendő defenziv szövetség részleteit vitatták meg. A román-jugoszláv tárgyalásokat a két állam belgrádi és bukaresti követe folytatja. A szerződést még a januárban Bukarestben összehívó kisantant konferencia megnyitása előtt aláírják.

világhírű angol teát... Herzig... AN... Művek... (Széna-tér) 2.

Fele körülmé-
d és akik a
be, azokkal
járnak el.

mellett rend-
devizapiacon.
korona 358—
eseh korona
10-80, svájci
97-50, angol

Berlin —,
8 8 Zürich
pest —.

0—, márka
sterlinaz 900,
00, olasz lira
ollár 191 00,
7 00, magyar

8/8—193 75,
ára 517 75—
ri 2735 00—
8 00, Frága
69-50 Balgrád
270-00 Város

9 75, Zürich

nyitása Mint
aeri jépgála
va-árnap, nov.
álya vezetősége
ja a korcsolya-
t állítottak fel,
k el az egész
kint 7 óraor
mezeknek tilos
tehek nappal
j Barletjegyek
50, gyermekek-
tagjuk számára
ket válthatnak

2).
1.
3: 2.
SC 6: 1.
: 1.
2: 0).

en. A zágrábi
a Törökvisel.

ent
eskötete:
mása"

telár elő-
lett, vagy
éttel az
stályánál.

ne és
estés

A Keren Kajemeth L'Jiszrael visszaváltja az ósda földjét, hogy Erec-Jiszraelben az új zsidóország felépülhessen

FONDUL NATIONAL EVREESC BÍROUL TRANSILVÁNEAN

KEREN KAJEMETH-L'JISRAEL ERDELYRÉSZI IRODÁJA

Minden helység, minden zsidó család, minden zsidó hozzon pénzajánlatot, hogy a K. K. L. ezt a célt megvalósítsa

A K. K. L. a zsidó Palesztina földjét vásárolja vissza. Az erdélyi kolónia fölöjének visszavásárlására össze kell gyűjteni 1924 ben.....

.....	2,000.000—	Leit
Eddig begyűlt.....	1,189.859 94	„
Hiánzik még.....	810.140 06	Leit

I. sz. kimutatás

A Keren Kajemeth L'Jiszrael Erdélyrészi Irodájába 5885, Tiszi 3, Marchevan 3-ig a következő adományok jöttek be:

Adományágak szerint:

Részletezetlenül	Lei 30.000—
Persely (386. perselyből)	„ 34.618—
Erdélyi kolónia	„ 28.949—
Templomadomány	„ 11.940—
ártekeket	„ 9.444—
Film	„ 8.956—
Faadóomány	„ 3.165—

1924 október 1-31-ig befojlt lei: 128-070—

Helységek szerint:

K. K. L. Biztos (—) levő összeg az ezs helységben az ez évben elért eredményt jelzi: Timisoara: K. K. L. Bányai Irodaja 30.000— (136.139 86. Dej: Sternberger Sarolta 9.955— (54.004 55). Toplita: Ujhelly D. 7.856— (40.353—). Odorhe: Hirsch Jenő 6.800— (19.237 25). Sighet: Stern Jozsef Str. Eternitatea 12. 6.465— (30.350—). Deda: Metzler Lázár 5.220— (5.636—). Gurahont: Klausner Bela 5.003 50 (7.974 75). Reghinusasasc: If. Szabó J. Str. Dendr. 4.751— (36.518 40). Sibiu: Sonderling Egon Heitauer G. 43. 4.441— (20.075 59). Baia Mare: Fuchs Lásó 4.282— (7.375 50). Purosen: Grünfeld Dezső 3.700— (21.858—). Dicioánmárin: Teszler Mozes Str. Albana 8. 3.425— (7.300). Deva: Schneeweiss Hermann 3.402— (6.249—). Cluj: K. K. L. Edr. Iroda 3.021 50 (91.818 21). Sighetu Gae: 2.865— (11.594—). Ratosnea: Gross Lily 2.735— (13.472—). Zala: Hadinger S. Ede 2.000— (10.126 50). Borosineu: Vertes Ignác 1.797— (4.599—). Brasov: Seimetz Kálmán Str. Neagru 10. 1.092— (23.774—). Zala: Patucz Bela 943— (2.375—). Nafidau: Kara Jenő 895— (5.861—). Lugoj: Deutsch Béla Str. Timisoara 18. 865— (44.381 19). Holmu: Fürst Israel 756— (4.493—). Rod: Markovits Marton 750— (4.539—). Chisinau: Foa Sandor 600— (2.714—). Josasei: Garahontoz tart. 530— (5.180 20). Viseni de sus: Roschild Fülöpé 500— (10.422). Ludosu de Muras: Minály Mintz 404— (481—). Carei mare: Dr. Fehér Ferenc Cal. Victoriei 26. 368— (4.539—). Pancota: Moimár Jozsef htk. elnök 350— (5.667—). Praia: Pollatsek Arthur 350— (1.319—). Sardu: Markovics Lázár 333— (517—). A tieu mare: Salamon Béla 310— (1.940). Dec: Garahontoz tart. 240— (1.940). Karpáti Mor 220— (1.940). Oradorolt: Torók Ferenc 120— (1.940). Targu muras: Dr. Erdélyi Emu Fotéc 4. sz. 4.120— (74.533 85). Lunca Bradului: Frutich Géza 120— (1.940). Agároicu: Mózes Mihály 112— (1.940). Ciachigárbou: Kertész Abraham 100— (1.940). Hatégi: Irj. Rothmann Samuel 100— (1.940). Arad: Kollin Jenő Str. Horia 2. 100— (1.940). Bogdand: Züssmann Aron 100— (1.940). Raduótia: Herschdörfer Aron 86— (1.145—). Porumbacul de jos: Löffler Adolf 50— (1.145—).

Mintape. s. lyek. Sardu: Markovics Lázár 213, Rod: Markovits Marton 750, Cluj: Falk Lurené 167 50, A tieu mare: Salamon Béla 310— **Gurahont:** Nustadt Géza 200, Roth Hermanné 186, Hübschmann Hermann 150,

Borosineu: Kardos Jenő 177, Deva: Grünfeld Aron 395, Diamenstein Jakab 172, Gottlieb S. 480, Dr. Lörincz Jenő 341. **Petroşani:** Feuerwerker Izák 463, dr. Halmos Bruno 381, Reismann Pál 253, Grünfeld Dezső 150, Brasov: Grünfeld M. 600, Izák 332 25, Szombat Károly 202, Rosner Samu 200, Sorch Mendel 181 50, Weiss M nyhért 313, Springer f. gtechnikus 150, Ascher Testvérek 208 75, Czitrom Aladár 243, Grünfeld Vilmos 200, Weiss Menyhért 218, Grünfeld M gda 460, Aviva 248 75, Szombat Károly 200, Deutsch Zsigmond 236, Aviva 234, **Toplita:** Brmann Leon üzlet 640, Zenta Rokányi 303, Ujhelly Dezső 200, dr. Nasch Endre 200, Dej: Rensenzweig Jakab 371, Bró és Wolf 340, Hegyesi Adolfné 200, Feig Henrik 167, Singer Ferenc 150, Aviva „Herzlja” 150, **Reghin usasasc:** Matyás Antal 185, Faras Izák 152 25, **Ghris de aires:** Salamon Testv. 434, **Zau de câmp:** P.unca Béla 300.

Rendes perselyek: Cluj: Mensa Akadémia 85—, Barissia 100—, Jakab Lajosné 124—, Sft. **Gheorghie:** Többen 2.180— (részl. legk.). **Gurahont:** Neusadt Izák 120, Glaser Dor 100, Friedmann Mór 116, Roth Poldi 70, Havas Adolf 70, Morszky Zsig 80, Weissberger Adolf 53, Zeiser Saumu 60, Grossmann 65, Baum Lazar 80, Kransz József 75, Pollatsek Ignác 140, Hönig Vilmos 130, Polasek Miksa 100, Krauss József 75, Krauss Ignác 100, kisebb 188 50 (2083 50), **Borosineu:** Funk Miksa 140, Vertes Ignác 126, Salamon Arpad 118, Györi Lipót 60, Vertes Ignácné 60, Krauss Marton 50, kisebbek 76, (807). **Deva:** Jónász László 105, Citrom Sándor 57, Brkovits Berent 75, Kugel István 70, Goldstein Hermann 56, H Her Mihály 69, Samuel Mátyás 80, Schächter 79, Klein Sándor 144, Schneeweiss Hermann 92, Somér othon 59, Blum Zsigmond 56, Rosenfeld Lajos 60, kisebbek 619. (3.002) **Baia mare:** Krauss Sándor 149, Fucus Jakab 85, Lacer Marton 66 50, Friedmann Ziga 55, Vertes Adolf 54, kisebbek 1208 50 (1.618) **Oradorolt:** Török Ferenc 40, **Petroşani:** Wolf Ernő 143, Bretter Márton 120, Rist-Bria 130, Klein Jozsef 114, Goldstein Markusz 53, Herz Rudolf 50, Rosenberg Salamon 92, Somgi Bernát 86, Zisovits Jenő 80, Pick Samu 67, Hirsch Mihály 96, Horváth Sándor 91, Lusztig Jenő 114, özv. Mozes Jakabné 57, Reingewärz Hermann 68, Weinberger Bernát 53, kisebbek 539, (3.200). **Brasov:** Kozma Lásó 102, Goldstein Arthur 148, Roth Bernát 120, Országos fatermelők r. t. 121, Osz erszter Adia 119 50, Golafinger Jenő 134, Ivria r. t. Klein József Gál Jakab, Hrcu Vilmos 100—100, Ascher Henrik 99, S endé János 98 25, Tabk M r 90, Stein Sandar 88 65, Fleischmann 81 50, Teiler Lázár 83, Bernát Béla 74, Rebec férfi szabó 77, Goldmann Jenő 72 50, Boros „Modern” mozi 66 50, Citrom Baby 64, Scherf-tein Izák 60, Finn M., 54, Kertesz Testv. 52, Deitel Emanuel 50 25, Werber Salamon 54, Weisfeiler Testvérek 50 50, Schorstein és Satinger 50, Dr. Neumann 54 25, Schwartz Bernát 51, Dénes Miklós 63, Fried Józsefné 93 50, Feiler Lázár 90, kisebbek 970 50, (8.420). **Halmu:** Roseth József 140, Rothsteia Dezső 100, Schwartz Eleuer 91, Fürst Lajos 80, Jakobovits 80, Salamon M. tild 85, Fürst

Izrael 70, Steinberger Béla 60, Kellner Samu 50 (756). **Toplita:** Bach-r David 120, Kornis Testv. 106, Smilovits Fa'par 103, B-ermann Márkus, Dr. Smilovits és Gerson 1—100, Alter Béla 70, Barissia 70, Palesztina Biz. 51. kisebbek 486. (2.549). **Dej:** Fürst Mihály 128, Biró Laci és Gyuri 120, Ne Isdor 104, Özv. H-chter Panká zné 120, Adelsstein Nádor 117, Dux Vilmos 72, Noe Izidorré 59, Feuerstein Sándor 83, Aviva „Cioash” 71, Hegyesi Jenő 53, Fenyő Béla 75, Berger Ferenc 61, Barissia 70, Harnik Lipótné 67, Rosenthal Ignac 61, Holländer Samu 71, Wiegner Samu 70, Hrch Elek 71, kisebb 1.259, (4.100) **Reghinul sasasc:** Golds ein Lipót: é 126, Katz Joz ef 110 Goldmann Hermann 100, Gidaly Jakab 110, Hauptmann Leó 147, Turógyár 103, Szilágyi Eleonora cégnél Neumann Benő 104, Fxel Vilmos 100, Krauss József 50, Simsi Hermann 60, Schwartz: Jakab 61, Citrom Mórítz, Szabó Mendel, Laub-rt Hermana, Szabó Nándor, Klopott Mihály, Özv. Szabó Dávidné 50—50, Bücaler Gyula 55, Weiss Gedeon 68, Blau Arvia 60, Friedmann Hajnalka 65, Dr. Rosenfeld Salamon 63, Simsi Lázár 58, Özv. Wolf Mihályné 51 25, kisebb 10.14 50 (3 229) **Radnót fáj:** Herschdörfer Aron 86, **Zau de Câmp:** Reich Samuél 50, kisebb 58. (448)

Részletezetlenül: Timisoara: 30.000, R szletezeve „Uj-ker” s ámkban **Lei 30 000**
Erdélyi kolónia: Sardu: Zsidók dunamja jav. **Markovics Lázár** gyűjt Roshasana alk. 120. **Lei 120.**
Hitachdut Aviva Cluj dunamja jav PerunterSárigyűjtése 380, (Eddig begyűjt 2.573 60) **Lei 380.**
Aviva Chisinau dunamja jav. Foa Kári gyűjté e Roshasana alk. **Lei 600.**
Petroşanii Zsidók dunamja jav. Löffler Adolf Porumbacul de jos 50. **Lei 50**
Borosineui Zsidók dunamja jav. Szekely Béla al at tartott Palesztina elődácson begyűlt 990. (Eddig begyűlt 2425) **Lei 990.**
Aviva Viseul de sus dunamja jav. Maskir gyűjtésből 350 (Eddig begyűlt 2.660) **Lei 350.**
Ifj. Barissia Carei Mare dunamja jav. Maskir gyűjtést végezte: **Klein Irén, Katz Margit és Irén, Schwartz Ibolya, Jéger Anna, Klein Rózi, Scheer László, Schwartz Ella, Wasserauf Maria, Halasitz Jenő, Váradí Sári, Kaufmann Feri, Srauss Tibor** 368. (Eddig begyűlt 1.850 50) **Lei 368.**
Hatégi Zsidók dunamja jav. Kändler Mór Katz tsütő úján 100, Bethold Orován Mű s-estti 200. **Lei 300**
Aviva Arad II. dunamja jav. Markovits Ida 100. **Lei 100.**
Gurahontii Zsidók dunamja jav. Roth Lenke 365, **Roschild Elvira** 260 és **Hönig Ibolya** Jozsef 270, **Hübschmann Maca** Décs 240, gyűjtőt (Eddig begyűlt 2615) **Lei 1.135.**
Pancotai Zsidók dunamja jav. Többen Roshasana alk. Molnár József úján 350 (Eddig begyűlt 4.490) **Lei 350.**
Barissia Petroşani II. dunamja jav. gyűjtésből 500. **Lei 500.**
K. K. L. Bizottság Brasov dunamja jav. Roshasana alk. Káhn Bernát, Szombat Károly 1—100, Gál Béla 50, (Eddig begyűlt 847). **Lei 250.**

Chanuka a Keren Kajemethé!

K. K. L. biztosok! Chanuka-programot szétküldtük. Készüljete a „Chanuka“-estre.

Topliái Gyermekek dunamja jav. Máskirt gyűjtöttek: *Schauer Theó* (5 éves) 200 (kisebb ad.) *Bermann Gyurika* (3 éves) 440. (Hafis Kisoglu 100, M. A. Josepovics 100, többet 240) *Spitz Évike* (3 éves) többektől 222, *Marmor Bandika* (8 éves) többektől 223, *Hartstein Ilonka* (9 éves) többektől 320, *Hoffmann Szerén* (10 éves) többektől 154, *Ujhelly Lallyka* (3 éves) 1.238, (Bürger Dezső 500 Citrom Hermann, Hafis Kisoglu 1--100, többektől 538) *Horovitz Lucika* (10 éves) többektől 200, *Slamovits Helén* (8 éves) többektől 260, *Faktor Frici* (6 éves) többektől 110, *Schwartz Manó* (8 éves) többektől 210, *Gara Pistuka* (3 éves) 210 (Gara és neje 100, többektől 110) *Citrom Magda és Böske* (6 éves) többektől 266, *Blumenthal Olga* (3 éve.) többektől 205, *Blumenthal Dezső* (5 éves) többektől 114, *Roskovics Debora és Marmor Zelma* többektől 150. **Lei 4.522.**

K. K. L. Bizottság Dej dunamja jav. Máskirt gyűjtöttek: Weinberger Ernő és Mayer Samu 150, Biró Laci és Gyuri 150, (Eddig begyűlt 2445) **Lei 300.**

Izraelita Nőegylet Ifj. Csoportja Dej dunamja jav. rendezett előadás 10% 450 **Lei 450.**

K. K. L. Bizottság Sft. Gheorghe II. dunamja jav. Klinger Henrick deji adománya 50 zsebnaptárak felülíratásából 270. (Eddig begyűlt 865) **Lei 320.**

K. K. L. Bizottság Reghinul sásesc dunamja jav. egy esküvőn begyűlt 108 (Eddig begyűlt 508) **Lei 108.**

Dédai Zsidók dunamja jav. a Palesztina film előadásán felülíratott: Metzler Lázár 300 Scheiner Aladár 200, Galonyai tisztviselők 180 Robicsek Foresta igazg. 140, Tuwel Vilmos 100 Haile László 90, Márk Sándor, Magyarai Böszke, Farkas Lajos 80—80, Magyarai Kálmáné 70, Neuländer Vilmos 60, Szabó Pál, Farkas Henrik, Hirsch Manó, Magyarai István, Kern Bernát, Herstik Mózes, Rosenthal Miksa, Markovits Lipót, Abraham Sándor 50—55, többet 779. **Lei 2.609.**

Aviva Baiamare dunamja jav. Roshasona alk. gyűjtésből 310. (Eddig begyűlt 810) **Lei 310.**

Terner Jakab Zalau dunamja jav. Friedmann Miska esküvője alk. 500, Terner Jakab neje felgyógyulása alk. 1000. (Eddig begyűlt 3.500) **Lei 1.500.**

Nasfaláu-i Zsidók dunamja jav. Roshasonai gyűjtésből 595, Reismann Samunál vacsorán Kara Jenő 110, Sachs Henrik, Reismann Samu, Silberstein Mór 50—50, kisebb 40, Zussmann Aron Bogdand 100. (Eddig begyűlt 4.307) **Lei 995.**

Pávai Zsidók dunamja jav. Geiger Ius gyűjtése Roshasona alk. **Lei 220.**

Teius-i Zsidók dunamja jav. Steinberger Elemér, Mayer József és Klein Misi máskirt gyűjtése 200. (Eddig begyűlt 400) **Lei 200.**

Ghiris de Aires-i Zsidók dunamja jav. Mihály Móritz Ledasul de muras egy ügylet lebonyolításáért 404, Mihály Mózes Agárbiciu egy ügylet lebonyolításáért 112, Buchbinder Ferenc vizumszerzésnél segédkezésért Salamon Testvérek Ghiris utján 100. (Eddig begyűlt 1.487) **Lei 616.**

Aviva „Zimra“ Deva dunamja jav. Fischer Sári és Feldmann Henri esküvője alk. begyűlt 200, Kerti ünnepélyen begyűlt 200. (Eddig begyűlt 1.647) **Lei 400.**

K. K. L. Bizottság Sibiu I-II. dunamja jav. Roshasona alk. gyűjtés: Sonderling Salamon 420:80, dr. Antal Sándor 315:60, dr. Gerendi Béla 210:40, Sonderling Egon 210:40, Mark Etus 159, Adler Vilmos 81, Ferenc Reska, Grünfeld Mór, Holländer Bernát, Kovács Izso, Leitner H., dr. Mátyás Lázár, Schikler Izák, Schlesinger Abraham, Scheinhaut Ignác, Seemann Emanuel, Springer Max, Weiss Henrik 60—60, kisebbek 1.773:80. (Eddig begyűlt 7.460) **Lei 3.891.**

Léb Berta és Gottlieb József Cluj dunamja jav. esküvőjük alk. begyűlt 1.545. **Lei 1.545.**

Aviva „Salome“ Odorhei dunamja jav. máskirt gyűjtésből 400. (Eddig begyűlt 500) **Lei 400.**

Székely Béla Cluj odorhei dunamja jav. előadása alkalmával: Hirsch Hermann, Guttmann Samu, dr. Kálmán József 500—500, dr.

Böhm Jenő 300, Gottesmann Vilmos, Rosmann Izidor 200—200, dr. Ács Lajos, Hirsch Rudolf, Kéiz Albert, Sámson Lajos, dr. Weiss Fülöp 100—100, Apfelbaum Antal, Gidali Izák, Weinberger Bernát 60—60, Feuerstein Miksa, Guttmann Zeigmond, Handel Emánel, Márkus Mór, Hirsch Jenő, Iszakovits Bernát, Hirsch Lajos, Löbl Mendel, Sámson Andor, Löbl Lajos, Sámson József 50—50, kisebb 130. **Lei 3.550.**

Aviva Diciosânmartin dunamja jav. rendezett mulatság jövedelme 2.500. (Eddig begyűlt 3.615) **Lei 2.500.**

Templom-adomány. Gurahonj: Neustadt Géza, Pollak dön igazg. 500—500, Krauss Ignác 400, Pollatssek Ignác, Roth Testvérek 200—200, Weissberger Adolf 150, Hübschmann Miksa 100, Lipschütz Márton, Hübschmann Hermann, Weintraub, Friedmann Izidor, Rotschild Albert, Hönig Mór 50—50, kisebb 75. (2.425). **Oradorolt:** Törös Ferenc 80, **Diciosânmartin:** Koch Richard 200, dr. Marton Ernő, Kasztner Izidor, Spitz Izidor 100—100, Kasztner Endre, Rosenberg Izidor, Schönberg Mór 50—50, kisebb 20, (670). **Baiamare:** Hirsch Akiba 500, Stössel Árpád 210, Kepees Mendel 80, Muszkál Béla 70, Vértés Adolf 60, kisebbek 185, (1.105). **Dej:** Wolf Adolf 200, Hochstädt Dezső 150, Holländer Ernő 100, Reich József 60, Noe Nándor 60, Rosenzweig Cheskel 70, Berkovits Hermann 60, Rosenzweig Mór 50, kisebbek 110, (860). **Praid:** Többen 350. **Zaláu:** Terner Jakab 500. **Teius:** Abraham Izidor 200, Steinberger Hermann, Hirsch Manó, Abraham Lajos, Herskovits Simon 100—100, Berkó Dezső, Steinberger Dávid, József Sándor, Löwy Márton 50—50, kisebb 60, (860). **Cluj:** Faragó Miklós 1000. **Zau de câmp:** Pauncz Bertalan 200, Pauncz Béla 100, Reich Sámuel, Fischer István 50—50, kisebb 95, (495). **Baia mare:** Pfeifer, Zachermann, Berger Lajos 100—100, Izák Sámuel, Fuchs J. 60—60, Berényi László 50, kisebb 275, (745). **Lei 11.940.**

Értékekért: Vafa de jos: lev. lapért 85. **Gurahonj:** Krauss Ignác utján lev. lapért 130, **Baia Mare:** lev. lapért 354, belyegért Vértés Ius utján 30, **Vişeu de sus:** lev. lapért 150,

Lugoj: az Aviva lev. lapért 865, **Diciosânmartin:** lev. lapért 130, zsebnaptárért 125. **Ratosnea:** lev. lapért 150, **Toplița:** lev. lapért 785, **Dej** lev. lapért az Aviva „Herzlija“ gyűjtése: **Hirsch Elza és Mayer Fanny** 1.060, (Hegyesi Adolfiné, Klein Emilné, Farkas Adolf, Sternberger Sarolta, Majrovits Mórné 100—100, dr. Lebovics Mórné 55 kisebb 505), **Davidovits Bella és Fürst Rózi** 680, (dr. Josepovics Hirsch 100, Wiegner Samu, dr. Rosmann Bernát, Ifj. Majrovits Jakab és Bery, Bergfeld Adolf 50—50, kisebb 380). **Davidovics Erzi és Schwimmer Annus** 880, (Biró József 200, Rosenzweig Vilmos 250, Rosenzweig Jakab 100, Hirsch Sándor 50, kisebb 480), **Hirsch Margit és Surányi Elza** 375, (Noe Izidor, Kats Sándorné 50—50, kisebb 275), Aviva „Cionah“ tagjainak gyűjtése: **Márkus Zali és Hirsch Edith** 375, (Tojásiroda, Weinberger Samuné 100—100, Lebovics Lajos 60, kisebb 115), **Moskovits és Weinstein Böske** 310, (Dux Illés 100, Lewy Ignátz 50, többet 160), **Ferdinand Ella és Appel Szerén** 285, Gottlieb Helén és Deutsch Mányi 80, (4.245), **Reghinulsasesc:** lev. lapokért 1.500, **Sibiu:** lev. lapért 550, **Sftgheorghe** zsebnaptárakért 270, lev. lapért 75, Hochstädt M. utján **Lei 9.444.**

Palesztinafilmelőadás tiszta jövedelme: **Deda:** Metzler Lázár utján 2.491, **Sighet:** Stern József utján 6.465. **Lei 8.956.**

Faadomány: Rosenberger Sámuel és neje kertje Cluj: Kertész Abraham Chachiárbau 100. **Lei 100.**

Gross Lilly Ratosnea kertje: Herald aspon: Léb Henrick, Feldmann, Rosenfeld Lajos, Richard, Heller Izso, Gross Jenő, Szabó Bernát, Farkas Izák, Rosenfeld Géza, Gancz Jakab, Stössel Oszkár, Hüsenroth Benő, Markovits Lipót, Izák Gyula Luncaodului, Rosenthal Miksa, Róth Emil Targulmurá, Gleichner Izák, Stein R., Löwy Samu, Farkas Henrickné, Szabó Sándor, Accipe Klari Deda, Bochsenspanner Oszkár 120—120, Lázár Nánán 60, Stern Izso 60, kisebbek 65. **Lei 2.945.**

Megbold. Rosenthal Lajos, Baiamare kertje jav. Berger Lajos 120. **Lei: 120.**

Keren Kajemeth Ljiszrael Erdélyrészi Irodája.

Zsidó Testvérek!

Az idők örökösen forgó kereke újból Chanuka felé közeledik, amikor emlékezünk a hős Makkabeusokról, kik vérrükkel, életükkel fizettek sz hazánk szabadságáért.

Az idő kereke egy új Chanukára fordul, az új Makkabeusok, a mi chalucaink, akik verejtékükkel teszik termővé a szent földet, hogy új zsidó szabadság földje legyen Erec-Jiszrael.

Zsidó Testvérek, chalucaink fiatal éveiket áldozzák országunk felépítésére. Uttalan sziklákon utat törnek, termőföldet varázsolnak mocsaras helyeken, egészségük áldozata árán is.

Ezrek és ezrek várnak kivándorlásra, kiket a vágy, kiket a türelmetlen elnyomás hajt a mi országunk felé, hogy a termővé tett földet megdolgozzák.

Csak hogy nincs elég föld. Tegyétek lehetővé a Keren Kajemeth L'Jiszraelnek, hogy ebben az évben 100.000 dunam földet szerezzünk. Hozzatok áldozatot, hogy a földön, melyet a Makkabeusok életük árán védelmeztek, újból szabad zsidó élet virágozzék, hogy a föld, melyért chalucaink fiatal éveiket áldozzák, újból zsidó ország lehessen.

Nem kérünk makkabeusi élet-áldozatot, nem kérünk munkás éveitekből áldozatot, ennél sokkal kevesebbet, azt kérjük, áldozzon ki-ki vagyonából, jövedelméből tehetsége szerint a K. K. L.-re, hogy visszaválthassuk a Makkabeusoktól elrabolt földet, hogy felépíthessük a mi

országunkat, hogy mindenki megtalálhassa ott az országot, amelyért a galutban annyit szenvedett.

Chanuka a szabadság örömmünnepe, tegyétek ezt a szabadság-ünnepet emlékeztetéssel azzal, hogy hozzájárultok a visszaváltásához és országunk elrabolt földjének, hogy újból zsidó kéz munkájától legyen termésben gazdag, hajdan híres tejfel-mézzel folyó Kánaán; találjon munkahelyet a sok ezer kivándorolni akaró zsidó munkás, akik a ti általatok a K. K. L.-nek juttatott adományotokból visszaváltott földet munkájukkal újból megtermékenyítik. Váltátok vissza adományaitokkal a zsidó népek az ősi földet.

Ne mondjátok, hogy kis adományaitok egy csepp a tengerben, mert minden 20 Leiel 4 négyzetmétert vettetek vissza az ősi földből.

Ne legyen város, ahol ne rendeznétek országunk megváltására Chanuka-„Makkabeus“-ünnepélyt, minden kis helység, minden család, minden egyén a chanuka gyertya lobogó lángjánál ne csak emlékezzen, de a Makkabeusok életénél jóval kisebb áldozattal válják az ország építőjévé. Erec-Jiszrael felépítése a zsidóság becsületkérdése az egész világ előtt.

Minden zsidó ugye lehet, a maga számára, vagy testvérei számára építi az országot. Ne hiányozzon egyetlen zsidó testvér kis adománya sem.

Keren Kajemeth L'Jiszrael erdélyrészi irodája: Dr. Krémer A.

II. sz. kimutatás

A K. K. L. a zsidó Palesztina földjét vásárolja vi sza. Az erdélyi kolónia földjének visszavásárlására össze kell gyűjteni 1924 ben 2,000.000 — Le. t. Addig begyűlt 1,354 185 29 " Hiánzik még..... 645.814 71 "

Adományok szerint:
Rohasana ndv. m-gv. Lei 81.961-
Persely (1097 perselyből) " 61.424 35
Erdélyi kolónia " 34.504 -
Templomadomány " 28.001 -
Értékekért " 8.810 -
Faadomány " 225 -

1924 november 1-15-ig befolyt le: 164.325 35

Helységek szerint: * = K. K. L. Biztos, (-) levő összeg az egyes helységekben az ez évben elért eredményt jelzi. Oradea-Mare *Dr. Markovits Ignác 35992-85 (151289). Târgu-Mures *Dr. Erdélyi Emil 35043 75 (109577 60) Lugoj *Deutsch B. 17736 25 62117-44) Tulghes *Haim Augusztia 5266-50 (10373-50), Dej Sternberg Sarolta 4636 (586-065). Jimbolia *Schlesinger Jenő 4595 (-). Odorheiu *Hirsch Jenő 4560 (23797-25). Sighet *Stern József 4567 349-7). Cluj *K. K. L. iroda 4521 (96339-21). Gherla *Herschkovits B. 3430 15253-56) Tileagd *Feldmann S. 3957 (13409-50). Sft-Gheorghe *Hochstädt Márkus 3376 (14970). Nasaud *Apfel Adolf 2934 (7606). Braşov *Steinmetz Kálmán 2530 (26304). Saim *Blumberger Gy. 2095 Beclean *Irsai J. Hermann 1981 (5901). Tasnad *Fischer Józsefné 1670 3715. Reghinul-Sásesc *Hfj. Szabó József 1710 3832-80). Bistritja *Herschmann Phöbusz 1350 11396. Lunca-Bradului *Trg.-Mureshoz tart. 143 (1559). Aiud *Izrael L. 1534 (8450-58). Biczac *Davidovits A. 1355 (-). Miercurea-Niraj *Almási Andor 1490 2613. Zaláu *Hädinger S. Ede 1150 (11276-50). Gheorgheni *Dr. Klein V. 960 (10876). Dicioşánmartin *Teszler M. 870 8170). Petroseni *Grünfeld Dezső 840 (22690). Corbu *Tulghes ez tart. 770 (1967) Potenul de sub munte Selinger Márton 760 (-). Brad *Fischer S. 750 (850). Simleul-Silv. *Dr. Samuel Vilmos 660 10184 50. Sibiu *Sonderling E. 630 (20705-59). Gurahont *Klausner B. 630 (8605-75). Uioara *Dr. Benjamin I. 630 (5199-60). Joseni *Tulgheshez tart. 60 (-). Livada-Noua *Sicherman L. 600 (1720). Alvaca *Gurahonhoz tart. 540 (1685). Satmar *Borgida Sándor 450 (19788-85). Borsec *Tulgheshez tart. 400 (5620). Tradam *Nasaudhoz tart. 390 590). Ghiris de Aires *Salamon Testv. 390 404). Silimeghiu *Wohlberg Vilmos 350 (-). Zerindul-Mare *Gombó Zsigmond 390 (1770). Lunca *Klein Mor 330 (935). Trg. Sacuesc *Vajna Izsó 320. Mezőszentmihály Izsák J. 300. Pava *Kárpáti M. 270, (490). Reteag *Legmann Jakab 2 0 (1270). Nasfalau Kara Jenő 240 (6101). Muscul des rt Krausz Ad. 238, (418). Kovésd Tileagdhoz tart. 218, (-). Napreda Ju ovits S 215 (470). itia Löwinger K. 180, (600). Card u Oradea-Marshoz 151 K. b. l. a. c. á. r. d. Da i ovits S. 188, (-). Zau de amp Pauoz Bo. a 150, (2625). Viseul de sus *Kotschidné 150, (10572). D. s. n. a. I. u. e. s. Al. e. r. t. 150, (659). Passeni *Salamon S. 150 (400). Pankota *Molnár 150, (5817). Topota Uj- helyi D. 120, (4047). Blaj *Dr. Friedmann M. 120, (6100). Oana de jos Salamon A. 100, (-95) Aid *Dr. Ucheyi M. 100 (200). Kesita *Schwartz Géza 90, (5048-24). Sigmis-ara Fried Albrt 90. e. i. n. i. *Fried Rádó 80, (1396-50). Foi *Trg.-Mureshoz tart. 71 Chisherul de jos *Trg.-Mureshoz tart. 66 (86). Branovenesti Hirsch Ezékiel 60, (160). Ineu Kappel J. 40, (147). Mihailăia Goldstein M. 60 (1960) Sacadat Jozsef Márton 60. Mezőbánd *Trg.-Mureshez tart 58 Lipova *Stru-mann J. 50, (8750-62) Rusova *Markovits S. 50 Tapu Lengyel J. 30 (130). J. u. c. u. l. de sus *Pal J. 30, (130). Troita *Salamon B. 30 Cui herul de sus Citru M. 25, (85). c. s. a. t. a. n. d. r. e. i. u. Miercurea Nirajhoz tart.

Mintaperselyek: Cluj: Wiss István 195, Kövesd: F. l. a. t. h. a. r. 219 Tasnad: F. c. h. e. r. J. u. z. e. t. e. 280, S. a. n. u. l. S. m. u. e. l. 150, Beclean: A. i. v. a. E. e. z. t. a. 177, Kabola-csárda: D. a. v. i. d. v. i. s. S. a. m. u. 193, Tulghes: S. a. m. u. e. l. f. i. p. e. r. t. 4. 6. S. a. u. b. l. M. o. r. i. z. 368 dr. G. e. r. s. o. n. S. a. u. 250, G. e. r. s. o. n. M. a. t. y. a. s. 252 J. a. s. t. e. r. Z. i. t. a. n. 170 H. a. i. m. S. i. m. o. n. 150 e. v. e. y. H. a. m. o. s. 160 H. a. i. m. S. a. l. a. m. 150. Târgu- m. u. r. á. s. : L. a. n. c. é. t. M. f. i. a. i. 1.179, "Ideal" 843, Tihanyi Dezső 728, A. b. r. a. h. a. m. K. a. d. a. r. é. T. a. r. s. a. 241, B. a. r. i. s. s. i. a. 183-25, B. r. a. z. e. l. M. r. i. o. n. 151-25 B. e. z. z. i. a. u. e. r. M. r. i. k. a. 161 D. e. u. t. s. c. h. é. s. B. r. a. u. n. 349, F. e. r. e. n. c. I. s. a. k. 320-25 F. e. r. e. n. c. L. á. s. z. l. ó. 165, H. e. r. c. h. J. e. n. ő. 190, K. o. r. o. l. y. S. a. d. i. o. n. i. a. 151, L. a. u. z. & C. o. m. p. 163-25 N. a. s. a. u. d. T. a. s. v. a. r. e. k. 154, S. a. l. a. m. o. n. T. e. s. t. v. 505, S. c. h. e. r. m. a. n. D. a. i. d. 407, S. o. m. e. r. O. t. t. o. m. 360 40 B. a. s. n. f. e. l. d. D. a. v. i. d. 323, S. i. m. o. n. M. a. r. t. o. n. é. 250, S. c. h. ä. f. f. e. r. Z. i. g. m. o. n. d. 209 50, W. o. l. f. e. r. é. s. K. a. r. i. e. z. 164 Z. i. t. a. n. c. a. r. i. s. s. a. 257-75, R. o. s. m. a. n. M. a. r. c. o. n. 179 O. r. a. d. e. a. m. a. r. e. : K. l. e. i. n. V. i. l. m. o. s. 400, R. i. p. p. e. r. J. o. z. e. f. é. 262, N. a. s. t. a. r. o. n. S. a. m. u. e. l. 220, O. p. a. s. h. e. i. n. V. i. l. m. o. s. 202, W. e. s. t. e. r. o. m. S. a. n. d. o. r, J. a. r. e. m. i. a. s. H. a. r. i. c. h. é. s. R. o. s. e. n. z. w. e. i. g. 200-200, B. e. c. k. H. e. m. a. n. 185 é. v. W. e. i. s. J. a. k. a. b. é. 180, M. -r. o. s. i. J. o. z. s. e. f. 177, k. u. s. z. t. i. g. A. l. b. e. r. t. 152 K. o. h. n. D. a. v. i. d. (S. z. a. c. a. v. a. i. u.) 151, P. r. o. m. e. t. e. u. s. r. t. 150, K. a. r. d. ó. S. e. r. u. H. -r. m. a. n. 151. Lugoj: D. u. t. c. h. J. S. a. u. e. n. i. 180, O. d. o. r. h. e. i. ; H. i. s. c. h. L. a. j. o. ; 150, I. s. á. o. v. i. t. s. B. e. r. o. á. t. 150. P. a. l. o. t. a. i. l. y. a. : é. v. B. a. l. a. b. á. n. n. é. 187, F. i. t. s. h. G. é. z. a. 212.

A pénz állandó értéktelenedése, a nyomdai árak emelkedése miatt a mintaperselyek közé a jövőben a 200 lei és az azon felüli összeget tartalmadókat soroljuk.

Rendperselyek: Nasaud: Pollak és Segelsteiu 130, Moskovits David 115, Tischler Mihály 115, Bri-szi 100, Mendelsohn és Tetzler 100 Wiese H 74, D. Brecher J. 55, 14 kisebb 380 (1.069) Tasnad: Friedmann L. 110, Zeig r A. 70, Hirsau J. 65, Kaufmann H. 70, Kepes D. 60, Kl-in M. 80 L. a. w. i. K. 66, é. v. L. á. s. a. l. ó. n. é. 50, N. ó. i. L. 85, Bóth E 57, W. i. n. b. e. r. g. e. r. S. 78, W. e. i. s. s. J. 60, 12 kisebb 389 (1.670) Beclean: dr. Edinger H. 100, dr. E. t. n. i. g. e. I. 100, G. r. e. s. s. m. a. n. M. 50, 13 kisebb 264 (691) Miercurea Niraj: Hirsch E., Jakabovits T. s. t. v. e. r. e., Spürer S. 50-50 (150) Tulghes: H. e. s. k. ó. M. 125, B. e. r. k. ó. T. e. s. t. v. 100, S. z. a. n. t. ó. S. 100, S. m. i. l. o. v. i. t. s. H. 60, W. i. e. d. e. r. J. 60, S. i. n. o. n. S. 80, M. r. o. v. i. t. s. M. 70, S. u. t. z. B. 65.50, I. n. z. l. e. r. I. 55, K. a. t. s. n. a., S. r. b. u. M., H. i. r. s. c. h. H. i. f. i. S. t. u. h. l. J. 50-50, k. i. s. e. b. b. 15, (2.856.50) Târgul-murás: Adle- A. 57, B. a. r. n. e. r. M. 68 dr. C. i. t. o. m. a. 69, C. i. r. y. 93, D. i. a. m. a. n. t. s. t. e. i. n. é. s. F. e. l. s. n. e. r. 133, E. r. d. l. o. v. i. M. 101-50, dr. E. r. d. l. y. 64 75, E. i. e. l. s. t. a. n. M. 114-55, F. r. i. e. d. l. e. r. I. 82 F. r. i. t. c. h. J. 93, F. ú. s. t. L. 67 F. i. s. c. h. e. r. n. é. 78, F. a. r. k. a. s. J. 68 95, F. e. u. r. t. e. i. n. K. 54, F. i. d. i. m. a. n. Ö. 62-50 F. a. é. s. m. o. l. o. m. p. r. r. t. 114 50, G. a. r. s. c. h. E. 65, G. o. l. d. s. t. e. i. n. T. e. s. t. v. 121, G. ü. n. f. e. l. d. I. 24 45, G. r. ü. n. b. a. u. A. 71, G. r. ü. n. b. l. a. t. M. 65, H. o. r. á. t. n. A. 62-25, H. u. m. l. e. t. M. a. r. i. s. k. a. 69 75, H. i. r. s. c. h. S. 72, H. é. b. e. r. i. s. k. o. l. a. 70 50, H. e. r. s. c. h. A. 100, J. u. n. e. r. O. 82, I. s. r. a. e. I. 94 50, J. ó. z. e. f. E. 100, I. s. r. l. S. 80, K. o. h. n. M. 55, K. e. l. e. u. e. n. a. 141, K. o. h. n. S. 75 K. o. v. á. s. A. 111, K. o. h. n. M. 95 75, K. a. z. I. 120, é. v. K. a. z. v. i. t. s. n. é. 80-50 K. l. e. i. n. M. 60 K. l. a. n. i. I. 60 K. o. h. n. B. 72, é. v. K. o. r. n. h. a. u. s. e. r. n. é. 80, L. a. n. g. F. 112, M. ó. z. e. s. J. 81-50, M. e. z. á. r. o. s. A. 53, M. a. r. k. o. v. i. t. s. J. 50, é. v.

Chanuka a Keren Kajemethé! Cionista munkatársak! Ne mulasszátok el „CHANUKÁT” a K. K. L. javára fordítani!

M. a. r. o. s. á. n. n. é. 86-50, R. o. s. e. n. f. e. l. d. A. J. 70-25, R. o. s. e. n. f. e. l. J. e. n. ő. 100 S. l. á. k. A. 85 75, S. l. a. m. o. n. J. 80, N. i. s. z. i. E. 71-50, P. l. i. c. e. k. M. 80 45, P. a. l. m. u. t. t. e. r. n. é. 75-25, R. e. m. a. n. y. A. 100, S. a. n. d. o. r. M. ó. r. & C. o. 110, S. e. r. b. u. L. 91-50, S. t. e. r. a. b. r. g. L. 70, S. z. e. k. e. l. y. A. 93 50, S. c. h. w. a. r. z. I. 52 W. e. i. s. s. E. 85 50, V. a. s. A. (D. r. o. y.) 85 25 W. o. l. f. G. y. 84, V. a. s. a. 145 65, W. e. i. s. é. s. E. r. d. é. l. y. 67, W. i. t. e. r. P. 148, W. e. i. s. s. M. 55, R. o. s. e. n. b. l. a. t. D. 72 65, S. t. e. n. b. e. r. g. L. 75, 88 kisebb 2.082 40 (16.377.75) Dej: B. o. s. n. b. e. r. g. Z. 103 F. r. i. e. d. m. a. n. M. 70, D. a. v. i. d. v. i. s. B. 60, 3 k. i. s. e. b. b. 73, (-06-).

Zs., Márkus B. Rich J., Bauer J.-né, Csittér L., Czuczor és Szabó, Klein M. r. i. t. dr. K. hányi B., Weissock M., Rosserog Radli Deusch J., Weiszlas L., dr. Spitzer M. 100-100, L. a. n. y. e. l. J. 98, B. a. r. n. a. é. s. R. i. t. t. e. r. 88 F. r. i. e. d. l. e. r. S. G. r. o. n. s. e. i. n. S. -n. a., S. l. a. m. o. n. M. 87-87, K. e. n. M. ó. r. (S. a. c. o. v. i. u.) 85-50, B. e. i. e. r. A. 85, G. a. t. t. m. a. n. Z. s. 81, G. o. d. s. t. e. i. n. A., K. e. p. e. c. s. I., S. z. e. k. e. l. y. J., é. v. z. e. y. K. a. t. z. A. -n. a., N. a. u. f. e. l. d. L. -n. é., D. e. u. t. s. c. h. K. J. r. t., K. a. z. J. V. a. j. d. a. G., L. a. d. i. g. A. 80-80, F. e. n. e. r. B. -n. e. 75, W. e. i. s. s. H. 73, D. a. v. i. d. v. i. s. L. i. 73 M. a. t. r. o. p. o. l. e. u. e. r. e. m. 72, B. e. r. g. e. r. B. 71-50, S. c. h. w. a. r. z. A., é. v. S. c. h. w. a. r. z. J. -n. a., G. r. o. n. t. e. i. d. J. 71-71, G. r. e. l. y. H., F. e. u. d. B., M. a. r. k. o. v. i. t. s. F., E. c. s. e. i. n. Ö., P. i. e. r. s., S. c. h. ö. n. H., d. r. B. i. h. r. M., K. o. á. c. s. L., H. u. l. ó. s. B., F. a. c. h. e. r. E., K. a. n. y. Z. s., G. r. e. n. b. a. u. V., B. l. a. J., B. o. h. a. r. t. E. 70-70, L. e. u. c. h. m. a. n. F. 68, S. c. h. n. i. d. e. S., G. ä. n. e. r. L., W. i. l. d. n. e. r. J. S. p. i. z. e. r. B., S. h. w. a. t. z. M. 65-65, I. u. W. e. i. s. s. B. 64 25, L. a. s. z. l. ó. J. 64, S. c. h. w. a. t. z. S. 63, S. c. h. w. a. r. z. M., S. o. o. n. e. n. w. i. r. t. h. S., d. r. G. r. o. s. s. M. 62-62, L. e. u. c. m. a. n. S., E. n. g. e. l. M., B. h. a. r. i. é. s. M. e. r. o. v. i. t. s. 61-61, K. a. t. z. J. o. z. s. e. f. 60-50, N. a. -c. h. A., D. u. t. c. h. F., S. z. á. s. A., H. i. r. s. c. h. M., S. c. h. w. a. r. z. J., K. p. e. r. i. S. i. d. ó. n. i., é. v. K. o. n. R. -n. é., K. u. n. J., K. o. u. n. L., G. a. t. t. r. i. d. E., K. l. e. i. n. M., M. ó. z. e. s. H., W. i. s. s. K., G. o. l. d. i. n. g. N. e. l. v., R. e. i. s. n. a. n. A., Z. i. m. m. e. r. m. a. n. M., W. e. i. z. a. r. t. e. a. J., S. t. e. i. n. B., é. v. S. c. i. n. t. e. d. a. s. 60-60, Z. a. c. h. e. r. m. a. n. M. -n. é. 59 50, G. r. o. J., F. a. t. o. p. S., N. a. u. d. r. é. s. W. i. s. s. I. e. a. L. 59-59, K. a. r. d. o. s. é. s. T. a. r. s. a. 58-50, W. e. i. z. E. s. t. i. 57, W. c. h. l. e. r. A. é. s. T. a. r. s. a, B. r. a. u. n. Z. s., L. e. f. o. v. i. t. s. L. -n. é., A. i. e. B. n. é., é. v. F. r. i. e. r. e. n. é., F. i. s. c. h. r. J., R. ó. s. a. B. 55-55 G. á. r. d. o. s. F. -n. é. 54, D. u. t. s. c. h. S. 53, é. v. K. e. j. e. r. i. A. -n. a. 52 50, d. r. S. a. i. a. s. I., G. e. e. l. v. J., H. a. e. r. G. y., B. o. t. h. M., H. i. t. e. r. é. s. B. a. u. e. r., S. e. ö. n. b. e. r. é. s. L. e. i. t. m. a. n., S. z. a. i. n. y. ó. z. t. a. r., é. v. G. o. l. d. e. r. e. n. é. 52-52 E. s. l. e. r. B. 51 50, F. e. u. r. s. t. i. n. M., H. ö. n. i. g. -s. o. r. z. I., M. i. n. d. s. z. e. n. L. e. n. 51-51, S. p. i. t. z. r. L. 50 50, R. o. s. e. n. b. e. r. g. J., é. v. K. o. h. n. J. -n. a., G. l. e. b. e. r. M., V. a. j. a. M. -n. é., A. u. l. a. n. d. e. S., W. i. s. s. J. (B. e. ö. h. y. u.), S. e. n. b. e. r. g. I., K. e. n. C. e. i. i., W. e. i. s. s. B., S. t. e. n. M., B. l. k. a. n. y. i. L., S. e. n. e. r. M. -n. a., G. o. e. s. I., O. n. s. t. e. i. n. N. v. e. r. e. k., L. e. i. t. m. a. n. G., F. i. n. G. y., H. R. e. s. a. u. n. R. ó. a., S. u. i. e. r. e. r. J., G. a. t. t. r. i. d. I. u., K. o. h. n. M., L. o. u. d. o. n. L. -n. é. B. l. a. n. T. e. s. t. v., W. e. i. s. K., F. i. n. l. e. r. S., Z. a. d. e. r. e. r. D., A. l. t. m. a. n. S., é. v. D. e. u. t. s. c. h. D. -é., P. r. o. r. e. s. -á. r. u. h. z., F. i. e. d. m. a. n. D., R. ó. h. a., G. e. l. b. M., M. a. r. i. n. -e. r. K., P. a. r. s. -á. r. u. h. z. G. y. -p. i. p. a. r. r. t., d. r. B. i. d. o. s. I., R. o. r. o. v. i. z. D. 50-50, a. i. s. e. b. b. e. k. 11.743 60. (27.591-85).

Târgul-sacuesc: Weinberger J. 130, Klein Zs. 70 4 kisebb 120, (320). Lugoj: Perselyürítést végzők Reisner Fancsy é. v. e. s. e. v. e. l. a. z. A. v. i. v. a. "M. i. r. j. a. m." B. i. s. s. i. a. 149, N. e. u. m. a. n. é. s. L. w. e. f. l. d. 145, N. e. u. m. a. n. L. 141, Ö. z. W. e. i. s. z. b. e. r. z. e. r. n. é. 133, K. r. a. u. s. R. 108, F. i. l. l. i. g. e. r. T. h. e. a., N. u. -a. n. T. e. s. t. v., H. u. z. á. r. V., L. i. u. e. b. r. a. e. r. I., D. e. u. t. s. c. h. G., N. e. u. m. a. n. A., N. e. u. m. a. n. H. u. ó. n. é. 1-100, F. e. d. l. a. n. t. e. r. B. 81, C. s. a. p. e. r. l. i. N. u. s. y. 80 S. i. n. g. e. r. J. 70, D. r. K. i. r. c. h. o. r. A. 63 25, K. i. s. , B. a. r. i. s. s. i. a. 63, B. r. u. d. e. r. A. 61-50, S. c. h. w. a. r. z. H. B. r. a. u. c. h. S., é. v. W. e. c. h. l. e. r. n. e. 60-60, S. p. i. z. e. r. O. g. a. 57-50, K. u. r. t. á. g. F. e. r. n. c. 57, S. z. i. d. o. n. c. u. k. r. a. s. 57, D. u. s. c. h. A. é. s. f. i. i. 52, S. z. i. l. o. n. J. -n. é. 51, K. l. i. n. g. I. d. a. D. e. u. t. s. c. h. K. l. á. r. i. H. e. g. y. e. s. i. A., P. o. p. p. e. r. S., W. a. l. d. n. e. r. é. t. K. h. u., B. r. a. u. c. h. B., K. a. s. t. e. n. -u. m. H. 50-50, 71 k. i. e. b. b. 1.497 (4.376-25). Odorhei: H. i. r. s. c. h. G. . 103, H. i. r. s. c. h. H. 100, R. o. m. a. n. I. 100, K. l. e. i. n. A. 80, D. r. K. a. l. m. a. n. J. 68-50, D. r. W. i. s. s. F. 65, H. i. r. s. c. h. D. 60, H. e. r. s. c. h. I. 55, F. a. r. k. a. s. S., G. o. t. t. e. m. a. n. V., L. ö. b. l. M., R. i. t. t. e. r. L. p. ó. n. é., S. á. s. o. n. L., S. e. s. f. i. n. o. i. t. o. r. t., S. z. ö. l. ó. v. i. i. r. o. d. a. 50-50, 12 k. i. s. e. b. b. 623 50 (1.905). Hava-sacuesc: S. l. i. n. e. r. M. a. r. t. o. n. 100, S. f. t. g. h. e. o. r. g. h. e. : ö. b. n. 100. Tileagd: S. c. h. w. a. r. z. D. 124, F. e. l. d. m. a. n. S. 124 K. r. u. s. M. 85, G. o. l. d. -t. e. i. n. F. 84, G. ü. b. e. r. e. r. L. i. p. ó. t. 73, F. a. r. k. a. s. I. g. n. á. c. 67, W. e. i. n. s. t. e. i. n. 65, W. á. g. u. e. r. J. 65 R. i. t. t. e. r. A., F. r. e. u. e. M., M. o. l. n. á. r. H., Ö. s. t. e. r. e. i. c. h. e. r. E., G. l. o. c. k. M., W. e. r. t. h. e. i. m. -e. r. H., G. ö. s. S. -n. é. D. r. G. r. ü. n. b. a. u. m. J., W. i. s. s. J., R. i. t. t. e. r. B., S. c. h. w. a. r. z. 60-60, W. e. i. s. t. i. n. 55, 3 k. i. s. e. b. b. 95, T. i. l. e. a. g. t. I. L. a. u. d. n. f. e. l. d. 139, F. r. i. d. S. 115, F. r. i. e. d. m. a. n. J. 92, F. a. n. y. v. i. B. ö. s. k. a. 60, W. e. i. s. s. J. 50, 5 k. i. e. b. b. 178. Uilac: S. o. h. l. é. s. i. a. e. r. 105, K. r. a. u. s. n. é. 73, W. i. -n. é. 60, S. a. c. a. d. a. t. : M. a. r. t. o. n. J. 60, I. n. e. u. : K. a. p. p. e. l. J. 60 (2.707). K. i. -s. e. l. s. e. i. a. M., 140, H. u. s. b. r. a. d. B. 75. (614) Folyfalva: G. u. t. t. i. e. b. M. 71, C. i. c. h. e. r. u. l. d. e. j. o. s. : A. d. l. e. r. B. 66. Mezőbánd: Z. e. i. d. ó. H. t. k. 58. Lei: 61.424.35.

Erdélyi kolónia: Megb. Fellner Berthold medikus Cluj dunamja javára Mátyás Lajos és Jakab Zsiga Silimeghim III. e. o. t. m. a. z. k. i. r. g. y. ú. j. t. é. s. 350-. Aviva Tulghes dunamja javára Merovits Mária és Fray Marku esküvője alk. Haim Augusztia gyűjtése: Dr. Kállai, dr. Gerson S., Fray D., Max C., Dániel Eliz, Beiner J., Fray M., Bobok mérnök, Fray A., Hart M., Berkó Gy., Schapira P. 1-100, Hirsch H. 50-

(2.250—). **Haim Augusztia** borseci gyűjtése: **Rosharska alk.** F par r. t. 100, Kohn S., Bajan J., Fischner A., Grosz I., Perl A., Einr 50—50 (400). **Herskó Sári** gyűjtése a corbui templomban 100. (Eddig begyűlt 4.860—). **Lei: 1.750—**

Aviva Tileagd dunamja javára Mazkir gyűjtés: **Ritter Ica** 340, **Eibenschütz Tibike** 52, **Weiss Imrus** 30, **Lindenfeld Jóska** 370, **Schönberg Ilonka** 89, **Goldstein Jolánka** 166, **Rüter A bert** 100, kisebb 210 (1357). (Eddig begyűlt 2.257). **Lei: 1.357—**

Barisszia Belean dunamja javára többten böjt megváltás címen 855, **Ferdinand Sára** 90, **Backner Frida** és **Hirsch Duoi** gyűjtése 110. **Lei: 1.055—**

Miercurea nirai Zsidók dunamja javára Kertész Belus Mazkir gyűjtése 300. (Eddig begyűlt 1.096). **Lei: 300—**

Sighet-i Somérok dunamja javára. Egy rogdá- 100 **Somérok Stern Heinrich** bue ues élyén 117, **Schöngut L** pót 60. **Lei: 277—**

Barisszia Gherla dunamja javára **Herskovits I. és Freundlich B.** 145, **Nasch N. és Deitel B.** 89, **Salomon Gy. és Vajda M.** 81. (Eddig begyűlt 2.368.50). **Lei: 315—**

K. K. L. Bizottság Targu-Murás II. dunamja javára estüvői gyűjtésektől 1.692, kammat 322, kisebb 20. **Lei: 2.034—**

K. K. L. Bizottság Jimbolea dunamja javára **Szinberger Olga és Schlesinger Jenő** gyűjt. **Szinberger L. Lajos** 500, **Scheeinger Jenő** és **Dávid** 500, **Peck R. zsó** 200 **Mandi O., Schönberger S., Szinberger S.** 1—100, **Gross M., Siman Fel. Atmann J., Schöpauner S., Rubinovics D., Klein S. és neje, Wronfeld F.** 50—50, aprbbektől 735 (2.585). **Lei: 2.585—**

Lunca-bradului Zsidók dunamja javára **Fritsch és Balabán Margit** gyűjt. **Fritsch A.** 100, **Kie elstein M.** 120, **Bernamé** 60, **Izák M.** 100, **Süssmerin** 100, kisebb 345. **Lei: 825—**

Aviva „Debora“ Cluj dunamja javára **Baumzweig Stefi és Lób Mihály** esküvője alkálából **Roselberger C.** ol 730 gyűjtött **Lei: 730—**

Aviva „Herzlija“ Cionah és Barisszia Dej dunamja javára **Szinberger Sára** 500, **Kanner Aranka és Sándor N.** esküvője alk. **Léb Juci és Appel gyűjt** 200, **Lei: 706—**

Tradam-i zsidók dunamjára **Gaszner Lila és Mezdolovits M.** esküvője alk. **Herskovits L. és Fischer V.** 390 gyűjtött **Lei: 390—**

Barisszia Nasaud: dunamjára **Székely Béla** előadása alk. **Dávid Mancsi és Moskovits M.** gyűjt. **Schön M., Menoelsohn, Roentfeld F., dr. Stein, Sigelstein T.** sty d. **Behe** 1—100, **Pollák M.** 60 **Tüzes M.** 80, **Mózes H.** 50, kisebb 865. (Eddig begyűlt 3.792) **Lei: 1.655—**

Poller Mór Oradea-mare dunamjára 5.000 **Lei: 5.000**

Klein Vilmos Oradea-mare: fél dunam 500, (Betelt) **Lei: 500—**

K. K. L. bizottság Oradea-mare: dunamjára **Kain et Csup** 50, kisebb 120, (Eddig begyűlt 3.156) **Lei: 170—**

K. K. L. bizottság Sft. gheorghe II. dunamjára **Silberstein incasso negv.** 156, (Eddig begyűlt 1.021) **Lei: 156—**

Lugoj-i Zsidók II. dunamjára **dr. Adolf Fiedemann** előadása 500, **Neumann Lilly és Deutsch Béla** esküvője az **Aviva Mirjam** 120 **Neumann L., Deutsch G. Deutsch B., Neumann A.** 2—20, **M. Haicusa, Neumann M., dr. Deutsch M. Deutsch Z., Neumann H., Fillingér V., Lindner R. Singer J. Goldmann B., Szigeti P., dr. Singer D.** 1—100 **özv. Wechslerné, dr. Kischner A., Fényes B.** 50—50, **Sachs Zs. és cs.** 150, **Rüter Mirei, Neumann Testv., özv. Wechslerné, Kling Ida** 50—50, **Gellért Mihály** név. megv. **Oradea-mare** 200, **dr. Kischner A., olvezett fogadásért Dreichlinger orszvai bank igazg. nevé** 100, (Eddig begyűlt 4.930) **Lei: 3.3320—**

Neumann Chaim (Alexander) Lugoj I—II. dunamjára bith. milija alk. **Neumann Micsa és nej** 2000, **M. Haiduka Craiova** 1000, **Neumann A.** 500, **Zwillingr M. Craiova** 500 **Schs Zs., Neumann H.** 300—300, **Neumann L.** 300, **Treuer S., Lindner B., Fillingér V., dr. Deutsch M., Iosif Hasi Bortu, Tauzik J., Schlinger J., Singer J., a Deutsch E., Deutsch Z., dr. Singer D., dr. Kirschner A., Deutsch B., Neumann K., Iritz A., Held M. özv. Wechslerné, Bruder A., Deutsch J., Neumann Z., Szidon J., Popper E., N. N. 100 100, Ifi. Deutsch I., Fényes B., Hammermann J., dr. Pollák I., Novae C., Neumann I., Goldmann B. né 50—50, kisebb 70. **Lei: 7.320.****

Zaláu-i Zsidók dunamjára: **Katz kereskedő-**

rel Szombat Thóra alk. hárszentelén **Tenzer J.** 300 **dr. Roentfeld B., Stein J., Katz M., Molnár J** 100—100, **Hadinzer E., Mózes kérés. Caire Mare** 200—200, **Karl E.** 50. **Lei: 1.150**

Aviva Brasov dunamjára lev. lap felaf. 130, (Eddig begyűlt 4.168). **Lei: 130.**

Székely Béla Cluj odorhei dunamjára: **Farkas Márton** 200, **Szálkai D.** 100 **Avon Marot, Farkas Mózes, Marusz A., Mózes M.** 50—50, kisebb 185 (Eddig begyűlt 4.235). **Lei: 685.**

Odorhei-i Zsidók dunamjára **N. N.** 1000. **Lei: 1000.**

Lunca-i Zsidók dunamjára **Mazkir gyűjt.** 100, **Klein Mózné** 100, **Szántó Micsáné** 100, kisebb 20. **Lei: 330.**

Ros-hassaná üdvözlét megváltásokból 31.361— Lei Templomadomány: Tileagd: **Lindelfeld M.** 300— **Östreicher F. Kappel József Jneu, Wissberger Béla, Alsed** 50—50, kisebb 10. (470—) **Soim: Weisz Mór** 900— **Blumberger Gy.** 400— **Grünstein L.** 250— **Mózes A., Léwy K., Klein M.** 1—100— **Weinberger László, Kufmann M., Grünstein M. Semberg F.** 50—50— kisebb 45— (2095—) **Miercureanyiraj: Hirsch D., Hirsch E., Dr. Spi rer S.** 100—100— **Farkas N., Kohn S., Mein L.** 50—50— **Jaob vics J.** 70— kisebb 85— **Legnar Lipova** 50— **Pasareni Salamor Smon** 150— (805—) **Bicaz: Scheinrig J.** 300— **Mende M.** 200, **Axelrod J., Lessner E., Lessner H., Dr. Kalay K.** 1—100, **Dáicovi s Aron** 70, **L-bovits M.** 60, **Salomon L., Hrschó Ábr.** 50—50, kisebb 180, (1.310), **Aiud: Már on B., Nusbacher H.** 1—100, **Moskovits B., Rajpapot H., Fesztinger A. D., Nusbacher A.** 50—50, kisebb 179, (579), **Sighet: Katschka Á.** 500, **Dr. Barna F.** 200, **Roóz S.** 140, **Schöngut J. Fruchter B., Resenthal L., Dr. Fried Ábr. Stern L., Dr. Wieder G.** 1—100, **Hamat J., Schön J.** 50—50, kisebb 350, **Bros Bernát Cluj** 50—, (1940—), **Gherla: Crün Menyhért** 500, **Salmon D.** 115, **Vajda Elek** 110, **Herskovits A.** 160, **Fischer A., Klein M. Hirsch H.** 100—100 **Gold J., Braun S. Öhibum B.** 50—50, kisebb 145—, (1480). **Havasmező: többen** 260 **Selinger M.** utján. **Sánpetru de câmp: Mendelschn M.** 100, **Bergeld S.** 70, **Gerch M.** 65, kisebb 65, (3000) **Aiud: Dr. Ujhely 100 Livada noua: Sasover és fia** 150, **Wiss J., Sichernmann L.** 1—100, **Ju greiss A.** 50, kisebb 200 (600). **Tulghes: Dr. Gerson S.** 200. **Corbu: Smlovits H.** 300, **Suhl M.** 200, **Dickman J.** 100, **Wiese P.** 150, kisebb 200 (670). **Joseni: Gerson M., Kappert E., Rothstein E.** 2 200, (600). **Targumurás: Goldschlag Osias** 850, **Klein Lajos** 500, **Kohn Márton** 750, **Dr. Horváth S., Rthann M.** 2—200 **Izák E. Wo ster K., Siman M., Fritsch I.** 2—200, **Kohn A.** 150, **Izák J.** 125, **Fischer J., Szűcs D., Kohn S. Riss M., Dr. Heilper, Engel J., Lukács J., Kieselst. M., Lancet J., Kálnai S., Bretter B.** 1—100, **Izák E., Horváth A., Tanyi D., Lukács A., Ekes J., Ki J., Sárkány S., Lanter J., Brnbier, Bleir N., Wittner J.** ö, **Wegner K., Izák J., Lax E., Mihály D., Dr. Léderer A.** 50—50, kisebb 3.337. (8.922).

Jimbolea: Sinberger J., Schlesinger I. 3—300, **Schlisinger D. és J.** 200 **Ratinovitz D.** 150 **Grosz V.** 120, **Friedman S., Kohn veje, Meidl Olga., Wrentfeld F.** 1—100, **Albann J., Kohn H., Rbbinovits S., Schlesinger M., Neuman A.** 50—50, kisebb 40, (1.760) **Dej: Dr. Agai Andor** 500, **Lévi S.** 110, **Resenthal I., Bacsulsky S.** 1—100, **Glück I.** 70, **Farkas D.** 50 (930). **Ocna de jos: Salamon A.** 100, **Sftgheorghe: Pallák Sándor** 500 **Montag Imre** 300, **Dr. Kertész J.** 250, **Fándrich M., Fándrich Sz., Herchdorfer B., Dr. Weiss Hódmezővásárhely: Vissel J.** 2—200 **Süssmann A. Mandl L., Neumann Józsi, Setvitz H., dr. Feryves S., Luesztiz Gy., Farkas J., Léwy H. B., Neumann József** 100—100, **Berkovic H. S honteld S., Fándrich M.** 50—50, kisebb 20 (3.120) **Lugoj: Dr. Deutsch M.** 400, **Ivsi L.** 820, **Deutsch S. Bpest** 100, **Tauzik J.** 100, **Wilhelm B., Hahn O., Neumann E., Neumann I., Klein A. S.** 50—50, kisebb 285. **Odorhei: Farkas M., Farkas S.** 100—100, **Stein A.** 50, kisebb 15, (265). **Nagradea: Többen Judovics S.** utján 140. **Brad többen roshassana alk. Fischer S.** utján 270. **Lei: 28.001—**

Értékekért: Ruscova: Moskovits S. utján 20. **Belean: lev. lapért** 45, zsebnaptárért 100 (145). **Miercurea niraj: lev. lapért** 390. **Bicaz: lev. lapért** 45. **Aiud: lev. lapért** stb. 475. **Gherla: zsebnaptárért** 130. **lev. lapért** 995 (1.125).

Chickerul de sus: lev. lapért 25. **Tulghes: lev. lapért** 750, bélyegért 60. (810). **Targu-Murás: lev. lap** st 2.910. **Satmar: Grünblatt Magda és Berger Pityu Munkács** esküvője táviratmegv. lapért **Guth L. Josné, Ros nfeld Lajosné, Lebovits Pirosa, Sch eiber D.** ra 1—100, **N. N.** 50 (450). **Blaj: Gnad P pi utján Wolfsohn bélyegért** 120. **Oradea-Mare: lev. lapokért Zeire Mizrachi** 300, **Barisszia** 165, **London A.** 5 (560). **Lugoj: lev. lapért** 315, naptárért 200, (515). **Odorhei: Aviva és Barisszia** értékekért 345. **Havasmező: értékért** 400. **Nagradea: lev. lapért** 75. **Lei: 8810.**

Zeire Mizrachi Egy. kertje Oradeamare: **Gottlieb Hermann** 125, **Vértes J.** 100. (Eddig begyűlt 28 fa.) **Lei: 225.**

Keren Kajemeth Lőjirael Erdélyrészi Irodája.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ ÚJVI KÖZSÉG:
Péntek: **Árvácska.** (2-odszor. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 37. sz. A. Sorozatszám: 144.)
Szombat d u 1/4-kor: **Csokonai. Szegény Zsuzsi a táborzskor.** A tibanyi Echohoz Csokonai halála, **Gereó Du Malheaux.** (Harmadik ifjusági előadás cíeső helyárrakkal. Csokonai vitéz Mihály emlékeztetőre. Bevezető előadást Kovács Dezső tart. Sorozatszám: 146)
Szombat este 8-kor: **Árvácska.** (3-adszor. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 38. sz. B. Sorozatszám: 147.)

* **Chicago Tribune** Talmányról: „Talmányiban olyan világhírességet moportunk meg, akinél már nincs más dolga a kiihánásk, mi hogy konstávája, hogy a hűgedű mesterei között az első sorban áll.”

MOZGÓK MŰSORA
Select mozgó. Péntek, november 28. Premier. **A kis bohóc, Jodie Coogan** kalendjai a crussban. 6 felv. részben. Főszerepben **Jodie Coogan.**
Urania mozgó. Péntek november 28 Premier. **A két és fél jomodar** Re. ényes történet, 6 felv. részben. Főszerepben **Horo és Zuru.**
Apollo Mozgó. Péntek, november 28. **A dzsungel csodái.** I. rész Az oroszánok városán. Sz. dráma. kalendor drama. Eredeti felvétel a vadállatok sivatgából.

Double raglanok
férfi- és fiuruhák
M. Neumann
cégnél Cluj, Piata Unirii 14.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 3—, vastag betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 3 lej, al ástkeresőknek 30% kedvezmény

Német, francia nyelvőnt keres 9 éves leányom mellé zongorázni tudó előnyben „Párisi Áruház” Turda 8193

Fogászati laboratoriu- feiszerezést veszek. Dentist Ehrenthal, Huedin. 8906

Veszek könyveket. Magyar és németnyelvű klasszikusokat, közgazdasági és társadalom-tudományi gyűjteményes műveket használt vagy új állapotban veszek. Részletes ajánlatokat ármegjelöléssel „Könyvbarát” címre a kiadóba kérek.

Intelligentes Deutsche. 40 Jahre, sucht zu 1—2 Kindern Stelle in feiner Haus. Timisoara Fabrik Lamungasse 17. Gramsel, Geiger 8198

3 drb feettett vaspántes nagy ruhakoffer eladó. Megtekinthetők a Zsidó Árvagondozó irodájában Szentlélek-u. 1.

Barzel
Fierarie Vasúzet
Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13
Telefon 1049

Jó női irodai munkaső, aki románul, magyarul és németül gépirni tud, állást vállal. Cim a kiadóban.

Izes kőser koszt jutinyos áron kapható övegy Szilágyinánál, Farkas-u. 12.

Hirdessen az Uj Keletben!